

Konferencja genewska 4 ministrów

Problem Niemiec i bezpieczeństwo europejskie

tematem trzeciego posiedzenia
Od poniedziałku dyskusja nad sprawą kontaktów między Wschodem i Zachodem

GENEWA. W sobotę w godz. 15-19 odbyło się trzecie z kolei posiedzenie konferencji czterech ministrów spraw zagranicznych. Posiedzeniu przewodniczył minister Mołotow.

Czterech ministrów spraw zagranicznych omawiali w dalszym ciągu pierwszy punkt porządku dziennego. Pierwszy przemawiał sekretarz USA Dulles, po nim Pinay i Mac Millan. Ministrów brytyjski i francuski wystąpili z mową obrotową na rzecz paktu atlantyckiego.

Jako ostatni zabrał głos minister Mołotow, wyrażając przekonanie, że należy osiągnąć porozumienie w sprawie bezpieczeństwa wszystkich narodów Europy.

Najbliższe czwarte z kolei posiedzenie wyznaczono w poniedziałek na godz. 15. Tematem obrad będzie trzeci punkt porządku dziennego, tj. zagadnienie kontaktów między Wschodem i Zachodem. Po wstępnej dyskusji sprawa ta będzie przekazana komisji ekspertów a ministrowie powrócą do zagadnienia bezpieczeństwa europejskiego i Niemiec, a jako ostatnia będzie omawiana sprawa rozbrojenia, figurująca jako drugi punkt porządku obrad konferencji.

GENEWA. Po sobotnim posiedzeniu ministrów spraw zagranicznych czterech mocarstw, które trwało 4 godziny, przewodniczący delegacji radzieckiej minister Mołotow odbył rozmowę z brytyjskim ministrem spraw zagranicznych i szefem delegacji brytyjskiej Mac Millanem.

Po zakończeniu spotkania opublikowano komunikat, który głosi, że obaj ministrowie dokonali krótkiej wymiany poglądów zarówno na temat problemów będących przedmiotem obrad

Delegacja rządowa Indonezji w Indiach

DELHI. W Indiach przebywa od kilku dni indonezyjska delegacja rządowa z wiceprezydentem Hatta na czele.

Dnia 28 bm. przybyła do Delhi indonezyjska delegacja wojskowa, na której czele stoi dowódca marynarki wojennej Indonezji admirał Sabijekto.

Podpisanie układu handlowego między Polską i Holandią

WARSZAWA. — W dniu 29 października br. został podpisany w Warszawie układ handlowy i płatniczy między Polską i Rzecząpospolitą Holandii. Układ ten jest ważny na okres od 1 sierpnia 1955 r. do 31 lipca 1956 r. i zawiera klauzulę automaticznego przedłużania na dalsze okresy roczne.

Głównymi towarami przewidzianymi w eksporcie z Polski do Holandii są: wyroby walcowane, stopy żelaza, maszyny i obrabiarki, chemikalia, szkło i artykuły ceramiczne, drewno, nasiona i różne artykuły rolniczo-spożywcze.

Import z Holandii obejmuje: nasiona, tłuszcze techniczne, nawozy fosforowe, chemikalia i farmaceutyki, artykuły przemysłu elektrotechnicznego, śledzie oraz szereg innych artykułów przemysłowych i rolniczo-spożywczych.

Ofensywa wojsk francuskich w górach Riff załamała się

Działalność powstańców w Algerze

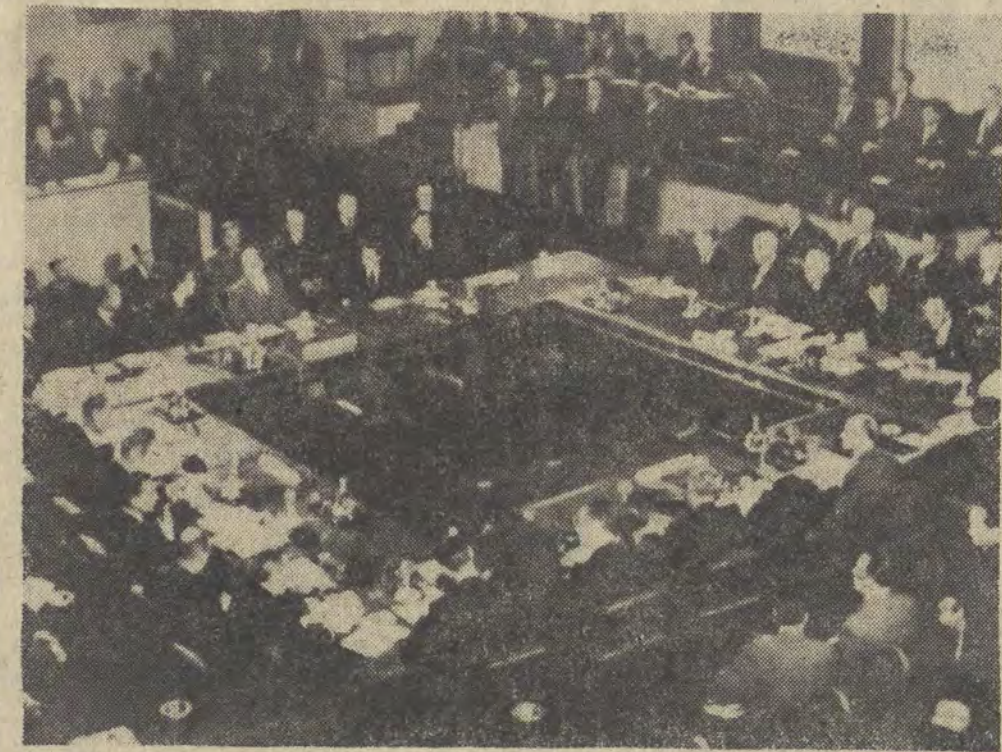
PARYŻ. — Jak donosi Agencja France Presse, rozpoczęte przed kilkanaście dni w górach Riff operacje wojsk kolonizatorów przeciw siłom powstańczym, zostały w dniu 28 bm. przerwane. Przyczyną dla których tak szeroko przez kolonizato-

Zjednoczenie CIO z AFL

NOWY JORK. — Wielka centrala związkowa CIO zwołała do Nowego Jorku na dzień 1 grudnia br. zjazd, na którym zostanie omówione zagadnienie wspólnego statutu zjednoczonego tej centrali z AFL. Termin zjazdu zjednoczeniowego obu central związkowych został wyznaczony na 5 grudnia br. Zjednoczenie organizację reprezentować będą razem 15 mln członków (CIO liczy 5 mln członków, AFL — 10 mln członków).

konferencji, jak i na temat innych zagadnień.

GENEWA. Dnia 29 bm. w godzinach przedpołudniowych w siedzibie brytyjskiego ministra spraw zagranicznych Mac Millana odbyło się spotkanie ministrów spraw zagranicznych trzech mocarstw zachodnich. Omawiali oni propozycje rządu radzieckiego w sprawie bezpieczeństwa europejskiego i Niemiec.

Na zdjęciu: Ogólny widok sali obrad konferencji ministrów spraw zagranicznych wielkich mocarstw w Genewie. CAF — telefoto z Genewy

Stały przedstawiciel Francji w ONZ powrócił do N. Jorku

NOWY JORK. W dniu 29 bm. powrócił do Nowego Jorku stały przedstawiciel Francji w ONZ Alphonse.

Jak wiadomo, Alphonse wraz z pozostałymi członkami delegacji francuskiej został odwołany z Nowego Jorku na znak protestu przeciwko umieszczeniu sprawy Algieru na porządku dziennym obrad X sesji Zgromadzenia Ogólnego ONZ.

Otwarcie targów w Delhi

NEW DELHI. — W sobotę, 29 bm., premier Indii J. Nehru otworzył indyjskie targi przemysłowe — pierwsze tego rodzaju w Indiach, największe dotychczas w Azji i Afryce.

O godzinie 10 rano — przed oficjalnym otwarciem premier Nehru przybył na targi. Przed pawilonem polskim powitał premiera Nehru przewodniczący polskiej delegacji rządowej, minister K. Dąbrowski.

Ofensywa wojsk francuskich w górach Riff załamała się

Działalność powstańców w Algerze

PARYŻ. — Jak donosi Agencja France Presse, rozpoczęte przed kilkanaście dni w górach Riff operacje wojsk kolonizatorów przeciw siłom powstańczym, zostały w dniu 28 bm. przerwane. Przyczyną dla których tak szeroko przez kolonizato-

rów zapowiadana ofensywa utknęła na martwym punkcie, agencja nie podaje. Ogranicza się jedynie do stwierdzenia, że 26 bm. doszło na terenie Riff do większego starcia między wojskami francuskimi a powstańcami, w wyniku którego po obu stronach są zabici i ranni. Działalność powstańców w południowej części Algeru trwa. W rejonie Azazga powstańcy ostrzelali samolot ciężarowy wiozący żołnierzy francuskich. Do starcia z powstańcami doszło również w rejonach Constantine, Philippeville i Bougie.

Demonstracje ludności marokańskiej domagającej się powrotu na tron b. sultana Ben Jussefa odbywały się nadal w wielu miejscowościach, między innymi w Casablanca, Marakech, Fez, Rabat, Meknes, Azrou i Oujda. Do starcia między demonstrantami a policją doszło w Oujda, gdzie dwóch marokańczyków zostało zabitych, a 19 rannych.

Opłata pocztowa niszczona ryczałtem

Dziś 8 stron

Cena wraz z „PANORAMA” 30 gr

ŁÓDZKI EXPRESS

ilustrowany

Rok III Łódź, 30 i 31 października 1955 r. Nr 260 (674)

Co się dzieje NA BUDOWACH

Część mieszkalna bloku 32 przy ul. Wierzbowej składa się z 80 izb. Na parterze i I piętrze tego budynku znajduje się Żłobek, na 80 dzieci, urządzone na wzór Żłobka 101 na Starym Mieście (dokumentacja powtarzalna). Otrzymała on 3 obniżone sale na I piętrze i 2 na parterze. Dla większej wygody zaistniała się dwie specjalne windy do transportowania żywności. Jutro, 31 października — jak zapewnia nas kierownik budowy Stefan Bis — Żłobek zostanie oddany do użytku.

Opodal Żłobka buduje się kołownię zdalaczną, która zasilać będzie całe tutejsze osiedle. Koły powinny być rozpalone 1 listopada, w tym samym czasie czy kołownia w tym dniu ruszy. Pracownicy ZIS nie mają podstawowego materiału do spawania rur — tlen i acetylen. Roboty grożą więc wstrzymaniem. Okazuje się, że brak tego materiału uniemożliwi

również rozpalenie kołowni przy ul. Drukarskiej.

Wytwórnia Gazów Technicznych tłumaczy się brakiem karbidu, bez którego nie może wyrabiać acetyleny. Wojewódzka Wytwórnia Wyrobów Chemicznych na 12 ton zamówionego karbidu, dostarczyła... 100 kg. Sprawa jest pilna. Bez tlenu i acetyleny kołownię nie ruszą. Toteż Wytwórnia Gazów Technicznych powinna zrealizować jak najszybciej zamówienia ZIS. (Kr-ski)

Wietnamskie odznaczenia dla polskich marynarzy

Jak już podawaliśmy 27. X. br. na pokładzie statku „Kiliński” odbyła się uroczystość wręczenia 17 członkom załogi wysokich odznaczeń Demokratycznej Republiki Wietnamu, nadanych im przez prezydenta Ho Si Minha za braterską pomoc dla narodu wietnamskiego w realizacji układu rozejmowego. Dekoracji dokonał charge d'affaires D.R.W. w Polsce — Hoang Van Tien. Na zdjęciu: Odznaczeni Orderem „Zasługi Pracy” I kl. kapitan s/s „Kiliński” — Romuald Cielawicz i zastępca kapitana Stanisław Szadkowski w towarzystwie charge d'affaires D.R.W. — Hoang Van Tien, przedstawicieli ambasady oraz zaproszonych gości — w świetlicy na statku.

CAF — fot. Kosycarz

Filmowcy francuscy w Warszawie

W Warszawie bawiła przejazdem z Moskwy do Paryża grupa filmowców francuskich. Goście francuscy z wielkim zainteresowaniem zwiędzali stolicę oprowadzani przez inż. Janowskiego. Na zdjęciu — Danielle Darrieux oraz Gerard Philipe z małżonką zwiędzają Nowe Miasto. 29. bm. w godzinach popołudniowych filmowcy francuscy opuścili Warszawę.

CAF — fot. Z. Wdowiński

Organizacja Łódzka ZMP omawia żywotne problemy młodzieży

Mała pionierka w czerwonym krawacie musiała stanąć na krześle, by do zebranych dotarł jej głos. Dzięki wale starszym kolegom — Łódzkim zetempowcom zgromadzoną na sali z okazji V Łódzkiej Konferencji Sprawozdawczo-Wyborczej ZMP — za pomoc i opiekę dla nich — małych harcerzy, przyszłych ZMP-owców.

Przy dźwiękach fanfar powędrowały wiązanki czerwonych świeżych kwiatów do rąk siedzących w prezydium obrad towarzyszy: sekretarza KŁ PZPR — Malinowskiego, sekretarza ZG ZMP — Balcerzak, przewodniczącego ZGZZ Włókniarzy Krzywańskiego i przewodniczącego ZŁ ZMP — Chabelskiego oraz aktywistów i przedstawicieli Łódzkich zakładów pracy, instytucji i szkół. Na sali znaleźli się najbardziej zasłużeni, najlepsi ZMP-owcy — delegaci z całego miasta.

W żywy, interesujący sposób poddał analizie dotychczasową działalność organizacji ZMP przewodniczący Zarządu Łódzkiego ZMP Chabelski. Poruszył on szereg ważnych problemów nurtujących młodzież Łódzka — zagadnienie właściwych metod szkolenia ideologicznego, lepszej pracy wychowawczej oraz palące troski o podniesienie poziomu moralnego i kulturalnego młodego człowieka.

Do obrad V Łódzkiej Konferencji Sprawozdawczo-Wyborczej ZMP powrócimy obszernie w jednym z najbliższych numerów naszego pisma. L. G.

31-X rozpoczyna się wypłata premii i wykup obligacji z VIII losowania Narodowej Pożyczki Niedługo ukaże się pełny spis numerów z ośmiu losowań

Jak podaje Ministerstwo Finansów, placówki PKO, ekspozytury i oddziały, których siedziby znajdują się w miastach wojewódzkich, przystąpią w dniu 31 października br. do wypłaty premii i wykupu obligacji z VIII losowania NPRSP, zaś pozostałe placówki PKO i oddziały Narodowego Banku Polskiego od dnia 2 listopada br.

Powszechna Kasa Oszczędności informuje, że w celu umożliwienia posiadaczom obligacji sprawdzenia wygranych PKO wyda w pierwszych dniach listopada br. pomocniczy wykaz zbiorczy numerów obligacji, wylosowanych we wszystkich 8 dotychczasowych losowaniach. Wykaz taki będzie można przeglądać we wszystkich placówkach PKO, oddziałach NBP, wydziałach finansowych prezydiów rad narodowych (miejskich i powiatowych), w gromadzkich radach narodowych, gminnych kasach spółdzielczych, urzędach pocztowych, w punktach sprzedaży „Ruch”, placówkach Polskiego Monopoli Loteryjnego i w zakładach pracy.

Zakłady pracy mogą składać już obecnie zapotrzebowania na wykazy w najbliższym oddziale PKO.

Nowa grupa reemigrantów z Francji i Ameryki powróciła do kraju

STALINOGRÓD. — Po latach tułaczki i poniewierki, po okresie długich często znagań z propagandą szkalującą naszą ojczyznę, powróciła 28 bm. do kraju 26-osobowa grupa reemigrantów z Francji, Argentyny i Brazylii.

Z Zebrzydowice reemigranci przybyli na punkt repatriacyjny w Pszczynie, gdzie czekali na nich schłodzone pokoje, w których zamieszkała do chwili załatwienia formalności związanych z uzyskaniem pracy i mieszkania.

Wielu repatriantów wyjechało do swych rodzin.

W drugim
dniu obrad
w Genewie

Radziecki projekt układu o bezpieczeństwie zbiorowym w Europie (Główne zasady)

Na zdjęciu: delegacja radziecka na sali obrad.
CAF — telefoto z Genewy.

W celu zapewnienia pokoju i bezpieczeństwa oraz zapobieżenia agresji przeciwko jakimkolwiek państwu w Europie,

w celu zacieśnienia współpracy międzynarodowej zgodnie z zasadami poszanowania niezawisłości i suwerenności państw oraz nieingerencji w ich sprawy wewnętrzne,

dażąc do osiągnięcia uzgodnionych wysiłków wszystkich państw europejskich w dziele zapewnienia bezpieczeństwa zbiorowego w Europie, zamiast tworzenia ugrupowań pojedynczych państw europejskich, wymierzonych przeciwko innym państwom europejskim, co wywołuje zaognienie i tarcia w stosunkach między krajami oraz pogłębia wzajemną nieufność, biorąc pod uwagę, że utworzenie systemu bezpieczeństwa zbiorowego w Europie sprzyjałoby szybszemu rozwiązaniu problemu niemieckiego w drodze zjednoczenia Niemiec na zasadach pokojowych i demokratycznych,

państwa europejskie kierując się celami i zasadami Karty NZ zawierają ogólnoeuropejski układ o bezpieczeństwie zbiorowym w Europie, którego główne postanowienia przedstawiają się następująco:

1. Wszystkie państwa europejskie, niezależnie od ich ustroju społecznego, a także Stany Zjednoczone, mogą przystąpić do układu pod warunkiem, że uznają cele i przyjmują obowiązki przewidziane w tym układzie.

Dopóki nie będzie utworzone jednolite, pokojowe i demokratyczne państwo niemieckie, równouprawnionymi stronami układu mogą być Niemiecka Republika Demokratyczna i Niemiecka Republika Federalna. Zakłada się przy tym, że po przywróceniu jednolitej Niemiec, zjednoczone państwo niemieckie może być stroną układu na zasadach ogólnych.

Zawarcie układu o bezpieczeństwie zbiorowym w Europie nie narusza w niczym kompetencji czterech mocarstw — ZSRR, USA, Anglii i Francji — w stosunku do problemu niemieckiego, który winien być uregulowany w trybie ustalonym uprzednio przez cztery mocarstwa.

2. Państwa — strony układu zobowiązują się, że powstrzymać się będą od wszelkiej wzajemnej agresji, a także powstrzymać się będą w swych stosunkach międzynarodowych od groźby użycia siły lub jej użycia oraz że zgodnie z Kartą NZ wszelkie spory, jakie mogą między nimi powstać, regulować będą za pomocą pokojowych środków w taki sposób, aby nie zagrozić międzynarodowemu pokojowi i bezpieczeństwu w Europie.

3. Jeśli, zdaniem jakiegokolwiek państwa — strony układu, powstanie groźba zbrojnej napaści w Europie przeciwko jednemu lub kilku państwom — stronom układu, przeprowadzą one wspólne konsultacje w celu podjęcia skutecznych kroków zmierzających do usunięcia takiej groźby i do utrzymania bezpieczeństwa w Europie.

4. Zbrojna napaść w Europie na jedno lub kilka państw — stron układu, podjęta przez jakiekolwiek państwo lub grupę państw, uważana będzie za napad na wszystkie państwa — strony układu. W wypadku takiej napaści, każda ze stron układu realizując prawo do samoobrony indywidualnej lub zbiorowej udzieli państwu lub państwom, na które dokonana została napaść, pomocy wszelkimi dostępnymi jej środkami, nie wyłączając użycia siły zbrojnej, w celu przywrócenia i utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa w Europie.

5. Państwa — strony układu zobowiązują się możliwie jak najszybciej wspólnie przedyskutować i określić procedurę, według której w wypadku powstania w Europie sytuacji wymagającej zbiorowego wysiłku w celu przywrócenia i utrzymania pokoju w Europie, winna być udzielona przez państwa — strony pomoc, nie wyłączając pomocy wojskowej.

6. Państwa — strony układu, zgodnie z postanowieniami Karty Narodów Zjednoczonych, będą niezwłocznie informować Radę Bezpieczeństwa ONZ o wszelkiej akcji podjętej lub zamierzanej w ramach realizacji prawa do obrony własnej lub utrzymania pokoju i bezpieczeństwa w Europie.

7. Państwa — strony układu zobowiązują się nie uczestniczyć w żadnych koalicjach lub sojuszach, ani nie zawie-

rać żadnych porozumień, których cele sprzeczne są z celami układu o bezpieczeństwie zbiorowym w Europie.

8. Państwa — strony układu zobowiązują się popierać szeroką współpracę gospodarczą i kulturalną między sobą, jak również z innymi państwami poprzez rozwój handlu i innych stosunków gospodarczych oraz poprzez rozszerzenie więzów kulturalnych na zasadach wykluczających wszelką dyskryminację i ograniczenia, które utrudniają taką współpracę.

9. W celu wykonania postanowień układu, dotyczących konsultacji między jego uczestnikami oraz w celu rozpatrzenia zagadnień wynikających się z związku z zadaniem zapewnienia bezpieczeństwa w Europie, przewiduje się, co następuje:

a) okresowe, a w razie konieczności, specjalne konferen-

cje, na których każde państwo reprezentowane będzie przez członka rządu lub przez innego specjalnie wyznaczonego przedstawiciela;

b) powołanie stałego doradczego komitetu politycznego, którego obowiązkiem powinno być przygotowywanie odpowiednich zaleceń dla rządów państw — stron układu;

c) powołanie do życia wojakowskiego organu doradczego, którego kompetencje powinny być sprezytowane dodatkowo;

10. Uznając szczególną odpowiedzialność stałych członków Rady Bezpieczeństwa ONZ za utrzymanie pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego, państwa — strony układu zaproszą rząd Chińskiej Republiki Ludowej, by wyznaczył w charakterze obserwatorów swoich przedstawicieli do organów powołanych zgodnie z tym układem.

11. Układ niniejszy w żadnym stopniu nie narusza zobowiązań państw europejskich, wynikających z takich międzynarodowych układów i porozumień, których zasady i cele zgodne są z zasadami i celami niniejszego układu.

II

12. Państwa — strony układu postanawiają zgodnie, że w pierwszym okresie (2-3 lata) wcielania w życie posunięć mających na celu stworzenie systemu bezpieczeństwa zbiorowego w Europie zgodnie z niniejszym układem, związane są nadal zobowiązaniami wynikającymi z istniejących już układów i porozumień.

Jednocześnie państwa — sygnatariusze istniejących układów i porozumień, które przewidują zobowiązania natury wojskowej, powstrzymają się od stosowania siły zbrojnej i będą rozwiązywały spory, które mogą powstać między nimi. Sygnatariusze odpowiednich układów i porozumień będą się również konsultować między sobą w wypadku, gdyby powstały między nimi różnice zdań lub spory mogące zagrozić pokojowi w Europie.

13. Dopóki nie będą zawarte redukcji zbrojeń i zakazu broń atomowej oraz w sprawie wycofania obcych wojsk z terytoriów krajów europejskich,

państwa — strony układu zobowiązują się nie podejmować dalszych kroków mających na celu zwiększenie ich sił zbrojnych znajdujących się na terytoriach innych państw europejskich na mocy układów i porozumień uprzednio zawartych.

14. Państwa — strony układu postanawiają zgodnie, że po upływie uzgodnionego terminu od chwili wejścia w życie niniejszego układu, układ warszawski z 14 maja 1955 roku, układy paryskie z 23 października 1954 roku oraz pakt północno-atlantyczny z 4 kwietnia 1949 roku — przestaną obowiązywać.

15. Niniejszy układ zawarty zostaje na okres 50 lat.

Na X sesji Zgromadzenia Ogólnego NZ Rezolucje Komisji Ekonomicznej i Komisji Powierniczej

NOWY JORK. Komisja Ekonomiczna i Finansowa zakończyła 28 bm. ogólne debaty nad sprawą rozwoju gospodarczego krajów słabo rozwiniętych oraz omówiła problem pomocy technicznej dla tych krajów.

Komisja jednomyślnie, przy jednym wstrzymaniu się od głosu (delegat Izraela), uchwaliła projekt rezolucji, który zaleca Radzie Społeczno-Gospodarczej kontynuować pracę nad usprawnieniem działalności w zakresie pomocy technicznej dla krajów słabo rozwiniętych. Rezolucja wyraża przekonanie, że wszystkie uwagi państw — członków ONZ, dotyczące programu pomocy technicznej, zostaną u-

względnione w toku ich rozprawy.

NOWY JORK. Komisja Powiernicza zakończyła dyskusję nad sytuacją na terytoriach niesamodzielnych.

Po dyskusji komisja uchwaliła rezolucję aprobującą sprawozdanie Komitetu Informacji o sytuacji na terytoriach niesamodzielnych.

Komisja powzięła rezolucję zalecającą sekretarzowi generalnemu zebranie informacji o stanie oświaty ludowej na terytoriach niesamodzielnych i złożenie sprawozdania na kolejnej sesji Zgromadzenia Ogólnego NZ.

Propozycje Francji, Anglii i USA w sprawie „zjednoczenia Niemiec i bezpieczeństwa“

GENEWA (PAP). — W piątek, 28 bm. trzy mocarstwa zachodnie — Francja, W. Brytania i Stany Zjednoczone przedstawiły swoje propozycje w sprawie „zjednoczenia Niemiec i bezpieczeństwa“. Podajemy najważniejsze istotne fragmenty tych propozycji, które odczytał brytyjski minister spraw zagranicznych Mac Millan:

Na konferencji genewskiej szefowie rządów uznały, że w swych dyktandach dla ministrów spraw zagranicznych wspólna odpowiedzialność czterech mocarstw za zjednoczenie Niemiec na drodze wolnych wyborów, zgodnie z narodowymi interesami Niemców i interesami bezpieczeństwa europejskiego.

Wolne wybory prowadzące do utworzenia jednego rządu dla całych Niemiec są słuszną drogą do zapewnienia pełnego udziału narodu niemieckiego w rozwiązywaniu problemu niemieckiego — jak oświadczył rząd radziecki — jest również i jego pragnieniem. Jeśli na obecnej konferencji osiągnięto by porozumienie co do zasad, to powinno być możliwe uregulowanie bez zwłoki kwestii związanych z ordynacją wyborczą i nadzorem wyborów, które mogłyby się odbyć już w 1956 roku.

Bez jednolitej Niemiec wszelki system bezpieczeństwa europejskiego byłby iluzją. Podział Niemiec może jedynie utrwalic tarcia i brak bezpieczeństwa, jak również wielką niesprawiedliwość. Francja, W. Brytania i Stany Zjednoczone nie są skłonne przystąpić do takiego systemu bezpieczeństwa europejskiego, który, podobnie jak zaproponowany przez ZSRR w Genewie, nie kładzie kresu podziałowi Niemiec.

Na konferencji genewskiej rząd radziecki wyraził obawy co do polityki i powołania rządu zjednoczonych Niemiec. ZSRR zdaje się obawiać, że zjednoczone Niemcy stanowiąby groźbę dla bezpieczeństwa ZSRR i Europy wschodniej.

Twierdząc, że pakt północno-atlantyczny i unia zachodnio-europejska są organizacjami obronnymi i przynależność zjednoczonych Niemiec do tych organizacji nie zagroziłaby bezpieczeństwu Związku Radzieckiego — trzy mocarstwa zachodnie gotowe są jednak poczynić dalsze kroki w celu

zaspokojenia obaw wyrażanych w tej kwestii przez rząd radziecki. W związku z tym proponują one zawarcie traktatu równocześnie z zawarciem porozumienia co do zjednoczenia Niemiec na podstawie planu Edena. Traktat ten zawierałby zobowiązania powstrzymania się od użycia siły oraz nieudzielania pomocy agresorowi, jak również postanowienia dotyczące ograniczenia i kontroli sił zbrojnych i zbrojeń oraz zobowiązanie przeciwdziałania się agresji. Traktat wszedłby w życie jedynie równocześnie ze zjednoczeniem Niemiec. Byłby on realizowany etapami. Podpisanie jego zbiegałoby się z podpisaniem porozumienia w sprawie planu Edena. Ostatni etap traktatu wszedłby w życie z chwilą, gdy zjednoczone Niemcy postanowią przystąpić do paktu północno-atlantycznego i unii zachodnio-europejskiej.

Następnie propozycje trzech mocarstw zachodnich zawierają szczegółowe tezy „traktatu, który byłby zawarty równocześnie z porozumieniem o zjednoczeniu Niemiec na podstawie planu Edena“ i który wszedłby ostatecznie w życie w momencie, gdy „zjednoczone

Niemcy postanowią przystąpić do paktu atlantyckiego i do unii zachodnio-europejskiej“.

Powyższy traktat przewiduje m. in. wyrzeczenie się użycia siły, niedzielanie pomocy agresorowi i ograniczenie sił zbrojnych. Ograniczenie takie nastąpiłoby „w strefie obejmującej terytory odpowiadające sobie pod względem powierzchni i znaczenia po obu stronach linii demarkacyjnej między zjednoczonymi Niemcami a krajami Europy wschodniej“.

Dalsze postanowienia projektowanego traktatu przewidują inspekcję i kontrolę nad terytorium wspomnianą wyżej strefy.

W zachodniej części tej strefy stworzono by „radarowy system ostrzegawczy, obsługiwany przez Związek Radziecki i inne kraje wschodnie uczestniczące w traktacie“. Podobny system radarowy we wschodniej części tej strefy byłby obsługiwany przez kraje atlantyckie.

Z kolei propozycje trzech mocarstw zachodnich zawierają wnioski w sprawie rozwiązania kwestii niemieckiej, oparte na planie Edena, przedstawionym na konferencji berlińskiej w 1954 r. Propozycje w tej sprawie mocarstwa zachodnie nazywają też obecnie „planem Edena“.

„Plan Edena“

„Plan Edena“ przewiduje przeprowadzenie w całych Niemczech z Berlinem włącznie, w możliwie najwcześniejszym terminie — w 1956 r. — wolnych i tajnych wyborów. Ordynacja wyborcza winna być opracowana nie przez samych Niemców, lecz przez Francję, ZSRR, Anglię i Stany Zjednoczone „w konsultacji z niemieckimi ekspertami, przy wzięciu pod uwagę ordynacji wyborczych opracowanych już przez Bundestag Republiki Federalnej oraz Izbę Ludową strefy radzieckiej“. Ordynacja wyborcza zaakceptowana jest przez cztery mocarstwa powinna być ogłoszona w całych Niemczech.

Plan wypowiedział się następnie za nadzorem nad wyborami, który sprawować będzie komisja nadzorcza składająca się „z przedstawicieli czterech mocarstw, z udziałem lub bez udziału przedstawicieli państw neutralnych, korzystających z pomocy przedstawicieli niemieckich posiadających uprawnienia konsultatywne“.

Następnie plan omawia „metody przygotowania wyborów“ i stwierdza, że „ministrowie spraw zagranicznych powinni przed wszystkim uzgodnić zasady niniejszego planu“. Następnie udziela on instrukcji grupie roboczej składającej się z członków przedstawicieli czterech mocarstw w Niemczech lub odpowiedzialnym pracownikom tych przedstawicieli.

Grupa opracuje procedurę stosowania tych zasad, zawierającą niezbędne szczegóły i opracuje sprawozdanie. Sprawozdanie takie powinno zawierać w szczególności projekt ogólnoniemieckiej ordynacji wyborczej i dokładne zalecenia dotyczące nadzoru nad wyborami.

W myśl „planu Edena“, w wyniku ogólnoniemieckich wyborów powołane zostanie ogólnoniemieckie zgromadzenie narodowe, które przystąpi do opracowania konstytucji.

Natychmiast po utworzeniu rządu ogólnoniemieckiego, zgromadzenie narodowe zadecyduje, w jaki sposób uprawnienia rządu federalnego oraz władz niemieckich w strefie radzieckiej powinny być przekazane rządowi ogólnoniemieckiemu i w jaki sposób wymienione dwa rządy mają być zlikwidowane.

Rząd ogólnoniemiecki — zgodnie z „planem Edena“ — „będzie miał prawo przyjąć lub odrzucić międzynarodowe uprawnienia i zobowiązania Republiki Federalnej i

radzieckiej strefy Niemiec oraz zawrzeć tego rodzaju inne porozumienia międzynarodowe, jakich sobie może życzyć“.

Plan zawiera jednak uwagę, że „uchwały zgromadzenia narodowego, tymczasowych władz ogólnoniemieckich i rządu ogólnoniemieckiego oświadczenia realizacji tego planu nie wymagają aprobaty czterech mocarstw. Uchwały takie nie mogą być kwestionowane, chyba że wypowiedzie się za tym większość spośród czterech mocarstw“.

W końcowej części planu stwierdza, że sygnatariuszami traktatu powinny być wszystkie państwa, które prowadziły wojnę przeciw Niemcom lub są sukcesorami tych państw. Traktat powinien wejść w życie po ratyfikowaniu go przez cztery mocarstwa i przez Niemcy.

Anglia zamierza zmniejszyć swe siły zbrojne

LONDYN. — Jak podaje Agencja Reuters, rząd brytyjski oświadczył 28 bm., iż zamierza zredukować do marca 1958 r. swe siły zbrojne o 100 tys. ludzi, głównie przez ograniczenie poboru. Rząd ma zamiar jednak utrzymać zasadę powszechnego obowiązku służby wojskowej.

Francja

Wokół wyborów do Zgromadzenia Narodowego

PARYŻ. — Jak podało radio paryskie, Komisja Zgromadzenia Narodowego do Spraw Ordynacji Wyborczej odrzuciła 29 bm. większość system głosowania w poszczególnych departamentach z dwóch turach. Komisja zaproponowała proporcjonalny system wyborczy, który — jak wiadomo — popierała siły demokratyczne Francji.

Sprawa oazy Buraimi

- ★ Atak wojsk brytyjskich
- ★ Dwa wyjaśnienia
- ★ Arabia Saudyjska nie rezygnuje

PARYŻ. — Jak podała agencja France Presse, 26 bm. wojska angielskie wdarły na terytorium oazy Buraimi, położonej w południowo-wschodniej części Półwyspu Arabskiego. W wyniku starcia z wojskami Arabii Saudyjskiej są zabici i ranni. Wojska angielskie zajęły obszar oazy.

LONDYN. — Z Londynu donoszą, że premier Anglii Eden wygłosił 28 bm. w Izbie Gmin oświadczenie, iż decyzyjnie w sprawie zajęcia oazy Buraimi powzięta została w związku z „flaskiem“ próba uregulowania sporu między Anglią a Arabią Saudyjską co do losu tego terytorium.

NOWY JORK. — Delegacja Arabii Saudyjskiej złożyła 26 bm. oświadczenie dla prasy w spra-

wie incydentu w strefie oazy Buraimi.

Oświadczenie stwierdza, że rząd Arabii Saudyjskiej wyraził zgodę — na wniosek Anglii — utworzenia międzynarodowego trybunału rozjemczego, mającego załatwić sprawę losu Buraimi. Jednakże gdy rząd angielski przekonał się, że decyzyjny trybunał rozjemczy będzie niepomysłna dla Wielkiej Brytanii, uniemożliwił działalność tego organu. Arabia Saudyjska jest przekonana — głosi dalej oświadczenie — że „zawarcie działalności międzynarodowego trybunału rozjemczego miało na celu przekształcenie sporu w sprawę Buraimi w konflikt zbrojny“.

LONDYN. — Dr Abdel Rahman Azam, były sekretarz generalny

Ligi Arabskiej, przebywający obecnie w Genewie, oświadczył, że Arabia Saudyjska ma zamiar wnieść sprawę oazy Buraimi na forum Rady Bezpieczeństwa.

OŚWIADCZENIE PREMIERA ARABII SAUDYJSKIEJ

LONDYN. — Z Kairu donoszą, że prasa miejscowa opublikowała oświadczenie, złożone dla prasy przez przebywającego w Egipcie premiera i ministra spraw zagranicznych Arabii Saudyjskiej Feisala, w sprawie incydentu w strefie oazy Buraimi.

Feisal podkreślił, że zagrożenie oazy przez wojska angielskie jest zbrojną agresją.

Premier Feisal oświadczył następnie, że sprawa incydentu w strefie oazy Buraimi jest przedmiotem jego obecnych rozmów z premierem Egiptu Nasserem i dodał, że zostały nawiązane kontakty w tej sprawie również z szefami innych krajów arabskich.

W oczach
Władysława
Reymonta

Warszawa 1905 r.

Mija właśnie 50 rocznica dramatycznych wypadków warszawskich 1905 r. Na płomień rewolucyjny stolicy carat zareagował osławionym manifestem „wolnościowym” i krwawą masakrą na Placu Teatralnym. W związku z tą rocznicą godzi się przypomnieć w skróconych fragmentach mało znany opis Wł. Reymonta drukowany w „Tygodniku Ilustrowanym” 1905 r. pt. „Kartki z notatnika”. Te „na gorąco” opisywane wrażenia ukazują nam nie tylko stosunek Reymonta do rewolucyjnych robotników, ale również charakteryzują trafnie i z talentem przebieg wydarzeń w poszczególnych dzielnicach rewolucyjnej Warszawy.

Warszawa, dn. 28.X. 1905 r.
(sobota)

Ogólny strajk...
Ulice ogłuchły, sklepy zamknięte, gazety nie wyszły, życie jakby zamarło, a raczej jakby przyszło do oddechu i wzięło w siebie...
Żyjemy w strasznym oczekiwaniu — może jeszcze dzisiaj przyjdą wiadomości, może jutro, a może nigdy...

Niedziela (29.X.)
Przykry i smutny dzień, deszcz mży bezustannie, miasto w grobowej ciszy, sklepy zaparte, ani jednej dorożki, mgły jak przegniłe lachmany przesłaniają świat...

Trwóżne wojski krążą jak kruki, płotki roją się, niepokój wzrasta...
Podobno delegaci rozstrzelani, podobno będzie ogłoszony stan oblężenia, podobno Prusacy gotowi do wkroczenia, podobno idą bezustannie aresztowania. Tysiąc „podobno”; co najstraszniejsze, że to wszystko może być...
Nie podobna wysiedzieć w domu...

Wszystkie kawiarnie zamknięte.
Idziemy znowu na ulicę, tłumy na Krakowskim, od hotelu Europejskiego do Placu Aleksandra pięć razy musiałem pokazywać paszport. Puszczali mnie jakos, ale kto nie miał legitymacji lub kto ją nawet miał, ale nie podobał się z miny, kto szedł w pelerynie, kto miał zbyt wielki kapelusz lub za długie włosy — podejrzani! Brać go! Tylko cylindry znajdowały łaskę, czyste rękawiczki były prawomysłne, a karety niekalkalne. Policja pracowała nad wszelką pochwałę... ale tłum nie uciekał, odpowiadał na przemoc milczącą, wyniosłą wzgardą... Czułem, widziałem, jakie tam w sercach wzbierają moce, jaki war gniewu zalewa dusze.

Poniedziałek (30.X.)

Bój wre bez pardonu, bez miłosierdzia, w ponurym milczeniu śmierci nikt łaski nie żąda, czasem jednak zagrochocą salwy, zerwie się krzyk mordowania i znowu cisza zmagań...
Idę na włóczęgę, gdzie oczy poniosą...
Aleje Ujazdowskie martwe, nieco trupie, twarze zaleknione, ruchy niepewne, w oknach zasłony; Nowy Świat wzbudzony — jakże?... Handel przecięż ustął. Krakowskie Przedmieście zdeterminowane, trzęsawiejsze, ale bez nadziei. Marszałkowska (tłumna, oczy świecą pewnością, prawie gwar, jęcza tylko właściciele: świata własność nie cierpi rewolucji... Stare Miasto podobne do ula, kipi wrzawą i ruchem, w kościołach pełno zapłakanych twarzy. Dzielnica wzbudzona, po bramach klątnie, lud zdenerwowany niedzą i głodem...
Na Placu Zamkowym nakłębłem się na kondukt żałobny. Jednokonną karawanią, prosta trumna, a za nią kobieta zaplakana i kilkoro dzieci trzymających się za ręce...
Idę na krańce miasta. Dzielnica, Smocza, Chłodna, Żelazna — sam prawie lud robotczy, spokój zupełny, wiara bezwzględna, twarze zacięte, blade, uśmiechy zdecydowania, nastroje walki, a niedza wsiarsajaca...
W cukierni przy sąsiednim stoliku, jakieś dwie panie dwie strojne, pachnące i ciche papużki o ufryzowanych łapkach piesków pokojowych, ślily się przed sobą:
— Okropność, co wyrabiają ci ludzie.

gdy jakiś ryk nieludzki wstrząsnął powietrzem. Od Wierzbowej wysunął się jakiś człowiek z okropnym krzykiem, a za nim drugi, trzeci, dziesiąty...

— Mordują na Placu Teatralnym! — Rozniosło się lotem błyskawicy.

Nie jestem zdolny o tym pisać. Widziałem potem tę rzeźnię ludzką, krew mi się ścina na wspomnienie, wzgarda dusi, gniew obezprzytomnia. Ohydny mord bezbronnych! Zbrodnia z góry ułożona i wykonana na zimno. Zbrodnia wolająca o pomstę...

A oto spis tego dnia do zapamiętania:
— Mordowali na Złotej...
— Mordowali na Przechodniej...
— Mordowali na Placu Bankowym...
Tak się oto zakończył ten pierwszy dzień wolności.

Czwartek (2.XI.)

Z wczorajszego pogromu na Teatralnym przychodzą coraz straszniejsze szczegóły. Miasto nie mieje z gniewu i grozy...

Piątek (3.XI.)

Na Krakowskim spotykam straszny korowód. Na małym ręcznym wózku leży zabity Żyd, leży wznak, piersi ma obnażone pokryte krwią zakrzepłą i porwane w ohydne strzępy, głowę przechylił w tył, oczy ma szeroko otwarte, usta rozchylone jakby jeszcze śpiewał w uniesieniu, jakby jeszcze szedł w pochodzie. Do stał pięć kul i bagnetem w brzuchu. Wiozą go wolno, niby podarty w bojach sztandar wolności, otacza go ponury tłum, jakieś kobiety czepiają się wózka i wyją rozpacznie, a stary żyd z rozwianymi włosami, suchy, prosty, straszny w majestacie bólu, idzie obok trufnarem, wyciąga do przechodzących żołnierzy zakrwawione ręce i woła cichym, zamierającym głosem:
— To wasze dzieło, to wasza robota!

Sobota (4.XI.)

Na murach nowe złowrogie obwieszczenia. W sercach trwożga i niepokój. Ciągłe pogłoski o czarnej sotni, a mordercy w dalszym ciągu.
Cały dzień dzisiejszy grzeba no niezliczone ofiary, a na jutro już czekają swojej kolej nowi.
Strajk trwa w dalszym ciągu, koleje stoją, brakuje chleba, brakuje pieniędzy, niedza szerzy się...

IAN KOPROWSKI

1.
Do Berlina przyjechaliśmy we trójkę: Izabela Czermakowa, Hieronim Michalski i ja. Był ciepły dzień wrześniey. Prawdziwa polska złota jesień. Ostatni raz w Berlinie byłem w 1947 roku. Wiele się przez ten czas zmieniło. Powstały nowe dzielnice, odbudowano wiele zburzonych domów...
Zaraz w pierwszym dniu naszej literackiej wycieczki do NRD, chodziliśmy dużo po Berlinie, by przyjrzeć się ludziom i miastu. Co bije w oczy przede wszystkim? Czystość ulic, ładne wystawy sklepowe, obfitość towarów, zwłaszcza technicznych i galanterijnych. Ruch średni. Więcej widzi się pojazdów w Warszawie, niż tu w Berlinie. Spacerujemy po pięknej Stalinallee. Podobna do naszej MDM, ale nieco „lżejsza”, z większym wdziękiem architektonicznym.

PJ
CA
SSO

Picasso, najslynniejszy, wspólny malarz świata! Picasso, te trzy zgłoski dla wielu stały się symbolem sztuki, w centrum której znajduje się żywy człowiek i jego oblicze. Zmarły niedawno, poeta francuski Paul Eluard, wielki przyjaciel artysty tak pisał o nim: „Picasso wykonał chyba z 50 tys. rysunków, 10 tys. płócien pokrył swoimi malowidłami oraz wykonał przeszło 1 tys. rzeźb”.
Od tego czasu upłynęło kilka lat, a Picasso nadal kontynuował swoją gigantyczną pracę. Urodził się w Malaga (Hisz-

rych mistrzów w Barcelonie, a później w Madrycie.

W roku 1900 przybywa do Paryża, ówczesnej Mekki malarzy z całego świata i osiedla się w dzielnicy Montmartre, rue Ravignan. Wszystkie jego płótna z tego okresu skapane są w dziwnym wrzuszającym, niebieskim świetle. W ten sposób Picasso wyraża swoją litość i współczucie dla nieszczęśliwych i dla wykończonych przez życie.

pania), matka jego była Andaluzyjka. Ojciec, pochodzący z północy kraju nauczał sztuk pięknych. Młody Pablo rozpoczął rysować mając 10 lat. Jego pierwsze próby znamionują wielki talent, może nawet geniusz. Zapadł do sztuki jest u niego nie dziecięca igraszka, lecz głębokim powołaniem.

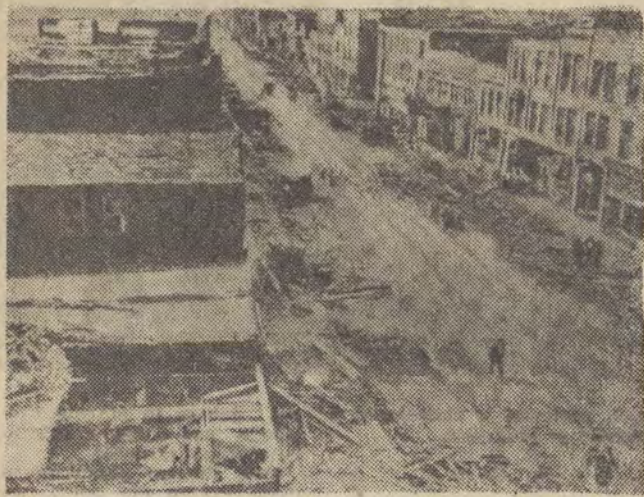
Jako 15-letni młodzieniec swoim talentem olśniewa sta-

Po tym tzw. „okresie niebieskim” następuje „okres różowy”. Artysta często odwiedza Cyrk Medrano, zaprzyjaźnia się z clownami Grockiem i Antonnetem. Lioskoczkowie, clowni, arleki, akrobaci to ulubione tematy Picassa w tym okresie. Tworze ich są wymi-zerowane: ci artyści to przede wszystkim ludzie, którzy muszą zarabiać na życie. Malarz

W Berlinie i gdzie indziej

Migawki z podróży
fowi, to się ucieszy. Pracowaliśmy nad sztuką długo. To nasz „maty” wkład w dzieło przyjaźni niemiecko-polskiej.
Po przedstawieniu nie idziemy wprost do hotelu. Znowu spacer po Stalinallee. Pełno kolorowych neonów. Jestem olśniony. Zapomniałem już, że coś takiego może w miastach istnieć. Piotrkowska w Łodzi robi wielkie wrażenie ciemnej mogiły. Nielepiej jest pod tym względem i w Warszawie na Nowym Świecie. Tutaj — radość. Bo światła kolorowe dodają miastu własne radości.
Po drodze chcemy wstąpić do „Cafe Warschau”. Nie stety — ani jednego wolnego miejsca. Rozglądamy się głucha bezzadnie, a potem odchodzimy z kwitkiem.
Nasz hotel „Adlon” stoi na samej prawie granicy dwu
Berlinów: wschodniego i zachodniego. Wokół gruzi. Za Bramą Brandenburską, granicą dwóch światów, inny pejzaż ulicy: zachodni. Zupelnie inne latarnie, niż tutaj, we wschodniej części. Nie powiem, żeby piękniejsza. Po prostu — inne.
Nazajutrz spotkanie z pisarzami berlińskimi. Jest Walther Victor, redaktor wydania Mickiewiczowskiego w języku niemieckim, jest Ludwig Renn, jest Stefan Hermlin. Z Rennem rozmawiam jakiś czas po rosyjsku: zna ten język świetnie. Pyta mnie, co słychać u Stanisława Piętaka.
— To miły człowiek — dodaje.
Naturalnie zgadzam się z nim: bardzo miły i w dodatku mój sąsiad.
Hermlin opowiada dużo o Paryżu. Rozgadad się, aż się zdziwiał jego koledzy.
(Dalszy ciąg na str. 4)

Zniszczenie miasta Lorain (USA) w czasie tajfunu.

W Berlinie i gdzie indziej

(Dokończenie ze str. 3)

— On zwykle taki małomówny — zauważają.

Widocznieśmy go rozruszali. To dobry znak. To znaczy, że podróż nam się uda.

II.

Z Berlina jedziemy po paru dniach do Lipska. Trafiamy właśnie na uroczyste otwarcie Instytutu Literackiego, w którym kształcić się będą (a raczej dokształcać) młodzi pisarze. Wieczorem spotkanie ze słuchaczami tego Instytutu. Pijemy wino, herbatę, jemy ciastka, rozmawiamy. O wszystkim. W pewnej chwili rozmowa schodzi na problem dziennikarstwa. Ktoś mówi:

— Gdyby dziennikarze tak dobrze pisali jak ja, miałbym świetną prasę.

— A pisarze, to co? Za kolnierz wylewają? — odciła się ktoś inny.

Znowu z jednym z literatów rozmawiamy po rosyjsku. Posiada mały zasób słów, ale zadziwiająco, jak na Niemca, dobry akcent.

* * *

Drugiego dnia zwiedzamy Muzeum Dymitrowa: salę, gdzie toczyła się przeciw niemu rozprawa sądowa; celę, w której siedział. Wysłuchujemy z zachowanej taśmy magnetofonowej jego świetnej rozprawy z Goeringiem. W gablocie pod szkłem leżą rzeczy, używane przez niego w więzieniu: granatowe ubranie w paski, fajka, okulary, lusterko, kłój w tubkach, widelec, klucze, szczoteczka do zębów, grzebień. Obok wykaz książek, które przeczytał, przygotowując się do procesu. Imponująca lektura. Jeszcze dalej listy do matki i siostry pisane po niemiecku. Bardzo wzruszające.

* * *

Zamiast pójść do teatru, wtoczmy się do mieście. Znowu, jak w Berlinie, neon stale i zmiennie, pełno światła, wesołe ulice. W teatrze grają „Takie czasy” Jurandota. Widziałem to przedstawienie w Polsce w wykonaniu dwu różnych zespołów. Ochota bierze, by porównać, jak grają Niemcy. Ale chęć wtoczenia się do mieście zwycięża. Więc nie widzieliśmy „Takich czasów” i nie wiemy, jak są grane. Ale że mają powodzenie, o tym dowiedzieliśmy się od ludzi. To najważniejsze.

III.

Z Lipska podróż do Dreżna — stolicy Saksonii. Stara, zabytkowa część Dreżna okropnie zniszczona. Pełną parą odbudowuje się zamek Zwinger Nic dziwnego: Dreżno w roku 1956 będzie obchodzić 750-lecie swego istnienia. Historyczny zamek musi być gotów. W odbudo-

wanej jego części zwiedzamy muzea: matematyczny — przyrodnicze, ornitologiczne, zbiory porcelany, naczyń cynowych i inne. Na wieży zw. Zwingerturm widnieją korona, a tuż pod nią cztery polskie orły pokryte warstwą złota. Dzieło Augusta II Mocnego. Rozpiera nas dumą.

* * *

Wieczorem do teatru. Grają właśnie sztukę Heddy Zinner „Teufelskreis” — o Dymitrowie. Mamy możność porównać to, cośmy widzieli i słyszeli w Muzeum Dymitrowa w Lipsku. Aktor grający bułgarskiego rewolucjonistę — świetny. Inni aktorzy — słabsi. Ale przedstawienie interesuje nas ze względu na temat. Tylko że trwa bardzo długo. Od godz. 18.30 do 23.00. W ogóle w Niemczech najkrótszy spektakl teatralny trwa 3 godziny. Za długo, jak na nasze polskie obyczaje. Totż pod tym względem wolę polskie wieczory teatralne. Człowiek nie zdoła się zmęczyć nawet na tym przedstawieniu. Tuż tam zmęczy się i na dobrym.

* * *

Na przedmieściu Dreżna — w Radebeul mieści się Muzeum Karola Maya. Opiekuje się nim Patty Frank, dawny artysta cyrkowy, miłośnik twórczości Maya, liczący sobie dzisiaj lat 80. Noś na głowie wielki cowboy-ski kapelusz; choć ma protezę porusza się tak, że tego nie rozpoznasz. Jest rzekiś i dowcipny. Rodem z Wiednia. Pyta, jak się nam podoba Saska Szwajcaria. Odpowiadamy, że owszem, piękności tu nadzwyczajne. Łaba więc się meandruje, pełno lasistych wzniwień, skał, kamieni i różnych uroczych zakątków.

— A panu? — pytamy z kolei. — Podobają się tutaj?

— Tak — odpowiada Patty Frank — Saska Szwajcaria jest rzeczywiście piękna, tylko za wiele w niej Sasów. Śmiejemy się wszyscy w głos.

IV.

Najpiękniej wszakże było w Weimarze — siedzibie Goethego i Schillera. Oczywiście zwiedzamy domy, w których oboj mieszkał. Stoimy długo w pokoju, gdzie Goethe przyjmował Mickiewicza i gdzie słuchał ary Marii Szymanowskiej. Oglądamy dom, w którym mieszkał Liszt. W oddzielnej gablocie podarunki, przekazane mu z Polski. Weimar jest uroczy. Cichy, pozbawiony tramwajów i trolejbusów, nadaje się idealnie na siedzibę pisarzy, uczonych i poetów. To też pisarzy mieszka tu kilku. Spotykamy się z niektórymi z nich. Długie, serdeczne rozmowy.

— Wir leben zu artig — mówi młody poeta Armin Müller (każdy kraj ma, wi-
dać, swojego Millera — my

TAJFUNY

Rok obecny jest dla mieszkańców Azji wyjątkowo niepomyślny pod względem klimatycznym. Po katastrofalnej powodzi w Indiach i Pakistanie wyspy japońskie nawiedził w początkach października br. gwałtowny tajfun.

Nazwa tajfun oznacza w języku chińskim wicher wirowy. Wiatr, który jest ruchem powietrza powstaje tylko wtedy, kiedy występuje różnica ciśnień barometrycznych i temperatury. Ciśnienie powietrza i jego temperatura związane są ściśle ze sobą i uzależnione od promieniowania słonecznego.

W XVII wieku dwaj badacze — fizycy — Anglik Boyle i Francuz Mariotte odkryli prawo ściśliwości gazów (powietrze, jak wiemy, jest mieszaniną gazów), które mówi, że gaz zmienia swoją objętość w stosunku odwrotnie proporcjonalnym do ciśnienia, jakiemu podlega. Na początku XIX wieku inny badacz, Francuz Gay-Lussac określił zależność objętości gazu od temperatury. Te wielkie osiągnięcia doświadczalne i teoretyczne stały się fundamentem meteorologii, czyli nauki o procesach fizycznych atmosfery.

Od połowy XIX wieku we wszystkich cywilizowanych państwach wprowadzone zostały systematyczne obserwacje stanu pogody, mające ogromne znaczenie praktyczne dla rolnictwa, żegluga, a ostatnio dla lotnictwa. Wielu z nas będąc na czasach nad morskimi zaobserwowało zjawisko zmiany kierunków wiatrów, które więcej wieczorem z morza na ląd i w dzień z lądu w stronę morza.

Dzieje się tak dlatego, że woda ogrzewa się od promieni słonecznych słabo, pochłaniając więcej ciepła, które zostaje magazynowane i rozpraszane dzięki ruchliwości wody morskiej. Powietrze nad wodą jest cieplejsze i bardziej rozrzedzone w nocy niż nad lądem, który w dzień rozgrzewa się silnie ogrzewa atmosferę nad nim. Dlatego wiatr wieje od morza na ląd, a w dzień w kierunku przeciwnym. W nocy ląd ochłodzi się, co spowoduje, że powietrze nad nim gęstnieje i tworzy wyż barometryczny działający jak pompa tłoczaca, która pcha masę powietrza nad morze, gdzie panuje powietrze rozrzedzone, czyli niż

mamy Jerzego). Wierzymy mu. Życie zbyt grzeszne, bez przeżyć i wstrząsów, nie daje się sprzyjać pisarstwu. Trzeba żyć pełniej i prawdziwie. To znaczy doznawać uczuć dobrych i złych, radości i smutności. Pisarstwo, to wszechstronność doznań.

* * *

Lasy w Turynii są o tej porze rude, czerwone, brązowe, żółte i jeszcze zielone. Jeżdżąc do Ilmenau (gdzie powstał słynny wiersz Goethego „Über allen Gipfeln ist Ruh”) czy Oberhof, podziwiamy wspaniałe przyrody. Drogi pełne serpentyn i zakrętów. Na jednym z odcinków mamy tych zakrętów równo 38. Bagatela!

* * *

Wszędzie przyjmowani jesteśmy gościnnie i z sympatią. Zainteresowanie polską kulturą i literaturą zwiększa się z roku na rok. Małe wydawnictwo weimarskie „Thüringer Volksverlag” wydało lub wyda w najbliższym czasie: „Wybór pism” Mickiewicza, „Czerwone tarcze” i „Nowele wybrane” Iwaszkiewicza, „Ondraszek” Morcinka, „Wybór nowel” Sienkiewicza i wiele innych.

* * *

Pouczającą jest ta wędrówka po kraju przyjaźni. Pouczająca i piękna. Dawno już nie zaznałem tylu wrażeń, co w tej trzytygodniowej podróży po NRD. Wróciłem do Łodzi obciążony książkami, wiadomościami i — co najważniejsze — bogatszy o kilka nowych znajomości i przyjaźni.

barometryczny. Podczas dnia nad morzem występuje układ wysokiego ciśnienia, który wypycha gęste, wilgotne powietrze w kierunku lądu, gdzie w wyniku silnych pionowych ruchów powietrza ogrzanego i rozrzedzonego, występuje niż barometryczny, działający jak pompa ssąca.

Jest to oczywiście najprostszy przykład cyrkulacji atmosferycznej.

Każdy z nas obserwować musiał zjawisko burzy. Burza powstaje może w dwojaki sposób. W jednym wypadku przyczyną powstawania burzy jest brak równowagi atmosfery (np. przez gwałtowne ruchy wstępujące powietrza silnie ogrzanego) czyli ściślej biorąc wypadek równowagi nieustalony. Resultatem takiego zakłócenia jest burza, połączona z silnymi wyładowaniami elektryczności atmosferycznej w postaci błyskawic i piorunów. W wypadku drugim, który nas interesuje jako przyczyna powstawania tajfunów, burza powstaje przez nasuwa-

nie się powietrza pędzonego przez wiatry zwane passatami ku równikowi, gdzie zderza się ono z panującymi tam silnie rozrzedzonymi warstwami atmosfery.

Ten typ burzy występuje w strefie klimatu gorącego, gdzie utworzone przez zderzenie się mas powietrza o różnym ciśnieniu i temperaturze gwałtowne wiatry wirujące przechodzą na wiosnę i jesienią wzdłuż Antylów nad Zatoką Meksykańską oraz wzdłuż wybrzeży Filipin i Japonii.

Na półkuli południowej tego rodzaju zjawiska zwane tornado albo tajfuny przechodzą koło wybrzeży Australii, Madagaskaru i Brazylii. W strefie klimatu umiarkowanego, w którym żyjemy tajfuny nie występują, gdyż nie zachodzą tutaj wielkie różnice temperatury i ciśnienia.

Tajfun posiada stosunkowo niewielkie rozmiary. Wiatry w strefie zewnętrznej tajfunu nie przekraczają kilkunastu kilometrów średnicy, więc ku środkowi wiru, gdzie panuje bardzo niskie ciśnienie, z olbrzymią szybkością od 50 do 100 metrów na sekundę. W środku tajfunu znajduje się tzw. oko albo rdzeń, który porusza napotkane na swej drodze nawet cięższe przedmioty, jak samochody, wozy, zwierzęta, dachy itp. Jeżeli wymiary „oka” tajfunu są niewielkie tworzy się wtedy z pyłu na lądzie, a na morzu z rozpylonych kropel wody, trąba powietrzna.

Dla mieszkańców Japonii tajfun jest klęską żywiołową tak jak trzęsienie ziemi, wybuchy wulkanów i ostatnio wybuchy bomb atomowych i wodorowych. gdyż niszczy w portach urządzenia, rozbija statki i barki rybackie, niszczy domy japońskie o lekkiej konstrukcji drewnianej, siejąc śmierć wśród ludności.

O Mickiewiczu w 1898 roku

Przypadek zrzucił, że J. Kotarbiński, A. Mahrburg, W. Spasowicz i inni.

Bardzo poważny ciężar gatunkowy mają również nazwiska autorów obcych, których prace i wypowiedzi okolicznościowe weszły do „Książki pamiątkowej”. Historyk literatury — L. Potoński pisze o kontaktach młodego Mickiewicza z pisarzami rosyjskimi i o rosyjskich przekładach utworów Mickiewicza („Mickiewicz w literaturze rosyjskiej”). Klasyk literatury ukraińskiej — Iwan Franko mocno podkreśla „wpływ Mickiewicza na poetyczną twórczość ruskich (ukraińskich) poetów” i wyraża przekonanie, że „z silniejszym i szerszym rozwojem literatury ukraińskiej rozwinię się dopiero w całej pełni te zdrowe ziarna, jakie geniusz litewskiego wieszcza zasiał w licznych pokoleniach ruskiego narodu”.

Profesor L. Leger z College de France składa twórcy „Pana Tadeusza” gorący hołd w szkicu — „Mickiewicz w literaturze francuskiej”. Profesor uniwersytetu w Oksfordzie — W. K. Morfill pisze o angielskich — bardzo niechętnych — przekładach z Mickiewicza — nazywając „jednym z najsłabszych i najwzrostlejszych poetów szkoły romantycznej”, który „zajął szczytów stanowisko narodowego wieszcza swego kraju”. Znakiem krytyki duński — Jerzy Brandes, w szkicu „Pan Tadeusz”, analizuje docieklwie epickie wartości tego dzieła.

Ograniczamy się tu z konieczności do wymienienia tylko części prac, zawartych w „Książce pamiątkowej” z roku 1898. Nie znaczy to jednak, by wśród pominiętych w tym wylczeniu nie było pozycji godnych uwagi i zapamiętania. Poza tekstem są w „Książce pamiątkowej” facsimila rękopisów Mickiewicza oraz dokumentów jego „stanu cywilnego”.

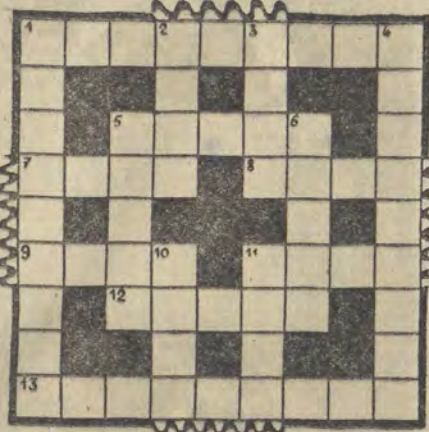
Dziś, po 57 latach od daty wydania tamtej publikacji pamiątkowej, stosujemy, oczywiście, pod niejednym względem inne już miary i kryteria dla oceny genialnej twórczości Mickiewicza i jej znaczenia w literaturze polskiej i światowej. I mamy możność mówić pełnym głosem o narodowych, patriotycznych i postępowych wartościach tej twórczości — inaczej, niż to mogli czynić autorowie prac z końca ub. stulecia, którzy — ze względów cenzuralnych — zmuszeni byli nieraz nakładać tłumik na swe pióro i formułować opinie w sposób bardzo ogólny, a nawet mglisty i aluzyjny. Mimo to wszystko, „Książka pamiątkowa” zachowała w dużym stopniu swą aktualność, choć byśmy nawet mieli określić ją mianem aktualności „wzrostlejszej”. A trwały walor tej publikacji opiera się zarówno na wysokich kompetencjach jej współautorów, jak i na tym, że byli to ludzie znacząco bliżsi Mickiewiczowi — w sensie chronologicznym — niż my, a więc pamięć o najwzrostlejszym polskim poecie, kształtująca ich poglądy i oceny, miała cechy żywej niemożliwej, gorącej bezpośredniości, której my już posiadać nie możemy. Prawdą jest, że w niości i szczyty z oddalenia widzi się wyraźniej, ale prawda jest również, że tylko dotykana bliskość szczytów używa takich przeżyć i wrażeń, jakie niczym zastąpić się nie da.

BOLESŁAW DUDZIŃSKI

Rozrywki UMYSŁOWE

pod redakcją R. Miałkowskiego
KRZYŻÓWKA

Poziomo: 1. Srodek odurzający, lek, zmniejszający pobudliwość ośrodkowego układu nerwowego. 5. Miejsce lub chwila rozpoczęcia biegu w wyścigach. 7. Muzyczny znak pisemny. 8. Gorący napój z araku, rumu lub koku z wodą i cukrem. 9. Olej skalny. 11. Węglan sodu, gatunek potażu. 12. Pierwiastek chemiczny, jeden ze składników atmosfery. 13. Nauka badająca porównawczo kulturę różnych ludów i dążąca do pewnych uogólnień. Pionowo: 1. Gruczoły nadnerkowe. 2. W myślistwie ogon lis, wilka, psa. 3. Tarowisko, rynek. 4. Przybywanie obcej ludności do kraju na osiedlenie. 5. Część nogi. 6. Rekojęści narzędzia. 10. Rzeki w Toskanii (Włochy). 11. W mu-

Na ringu

— W tej rundzie rozbił go na miazgę. Musisz mi tylko powiedzieć gdzie on jest.

zyce śpiew lub gra na jeden głos, jeden instrument. Wśród osób, które nadeślały prawidłowe rozwiązanie powyższej krzyżówki, rozlosujemy 5 wartościowych nagród książkowych. Rozwiązania prosimy nadsyłać w terminie tygodniowym pod adresem: Redakcja „Łódzkiego Expressu Ilustrowanego”, Łódź 1, Piotrkowska 96, z dopiskiem na kopercie „Rozrywki umysłowe”.

ROZWIĄZANIE ZADAŃ Z DN. 25.IX. BR.

1. Krzyżówka. Poziomo: 2. Potem. 4. Ul. 5. Ag. 7. Pastela. 10. Tusz. 11. Miał. 12. Staluga. 14. Ty. 15. Nr. 16. Kopia. Pionowo: 1. Etat. 2. Plastyk. 3. Malina. 4. Upust. 6. Galar. 8. Sza. 9. Emu. 13. Lipa. 2. Mnożenie: $142857 \times 3 = 428571$. Nagrody książkowe wylosowali: 1. Franciszek Czerwinski, Łódź. Mochackiego 23; 2. Wiktor Fraczak, Poddebice, Plac Kościuszki 24; 3. Jadwiga Caban, Łódź, Piotrkowska 171; 4. Jadwiga Fabian, Łódź, Ksieży Młyn 4 m. 7; 5. Janusz Zdanowski, Łódź, Konarskiego 11.

SAMOKRYTYKA

Rys. Bidstrup

nieprawdopodobne a jednak PRAWDZIWE

BARY

Angielski urząd opieki nad młodocianymi stwierdził, że chłopcy są mniej zadowolonymi z życia niż dziewczęta. Właśnie podlotki nie cofają się zwykle przed jak najdalej idącym prowokowaniem. Dzieje się to zwykle bez wpływu alkoholu, gdyż miejscem spotkań są najczęściej bary mleczne.

APETYT

Towarzystwo autobusu sowe miasta Bristol (Anglia), które miało zmienić dotychczasowy rozkład jazdy, musiało przedłożyć wyznaczony już termin o kilka tygodni. Wywieszone to

wiem nowe plany jazdy przyklejone były klejem, który wzbudził widoczny apetyt pszczoł i os. Skutek był taki, że nieliczne tylko plany ocalały. No w końcu ma być sporządzony z domieszką octu.

SPODENKI

Kubański bokser wagi ciężkiej, Nino Valdes, ma wkrótce stoczyć walkę w Londynie z angielskim mistrzem tej samej wagi. Zainteresowała go trudność tego rodzaju, że Valdes chciał wystąpić na ringu w białych spodenkach, które poświęcone zostały przez biskupa

Santiago. Angielskie przepisy bokserskie zabraniają jednak noszenia na ringu białych spodenek, gdyż zbyt widoczne są na nich ślady krwi, co deprecjuje publiczność. Zna leżono jednak kompromis, w wyniku którego Valdes naciągnie na białe spodenki, drugie z czarnej siatki.

MORALNOŚĆ

Firma Cortex (kosztowny kapelusz) w Nowym Jorku rozwiesiła 10 tysięcy plakatów, na których m.in.: widać było odwrócone tyłem dwie małe nagie dziewczynki. Słowo interwencji wywarzyło kobiet, w

celu ratowania moralności, firma musiała dokonać na wszystkich plakatach kostiumy tym dwóm postaciom. A w domu sąsiadującym z wyżej wspomnianą firmą znajduje się 4-metrowa reklama neonowa przedstawiająca nagą pin-up-girl. Reklama ta ogłasza występy tzw. Nagiej rewii Rommy'ego.

NARZECZENI

Jedno z wiedeńskich biur pośrednictwa małżeństw zorganizowało tzw. jazdy narzeczeńskie. Odbijają się one każdej soboty autobusem w najbliższej okolicy stolicy Austrii. Z duża starannością przygotowuje się w autobusie rozdanie poszczególnych osób parami, które według zdania organizatorów pasażerów. Już po pierwszej wjeździe 6 z 18 par zgłosiło chęć przysięgi wiązania w związku małżeński.

Humor francuski Dobra rada

Paryż, październik 1955.
Kochana Redakcjo!

Mój narzeczonny, mający 21 lat, wypróbował już wszystkie możliwe sposoby wzbogacenia się. Wspólnie przestudiowaliśmy odpowiednią literaturę, na przykład broszury: „Jak osiągnąć powodzenie”, „Jak stać się milionerem” i inne. Postępowaliśmy ściśle według podanych rad.

Rockefeller i Ford rozpoczęli swoją karierę od sprzedaży gazet na ulicach. Narzeczonny postanowił również zrobić karierę według recepty „Każdy — jest kowalem swego szczęścia”. Pierwszy policjant, którego spotkał, odprowadził go do cyrku, gdyż nie miał pozwolenia na sprzedaż gazet.

Nie dał za wygraną. Na przykładzie jakiegoś innego bankiera postanowił, na najbardziej ruchliwych ulicach miasta, sprzedawać kwiaty, zakupione po taniej cenie na targu. Spotkał go ten sam los, gdyż nie miał tabliczki ulicznej sprzedawcy.

W końcu zaczął studiować ogłoszenia w gazetach wieczornych. Firma, produkująca sensacyjne nowości — lodówki z masy plastycznej — zaangażowała go do przyjmowania zamówień i pobierania zań. Zarabiał po 500 franków dziennie. Byłszy pełni nadziei... Niestety! Przedsiębiorstwo okazało się oszustwem. Policja, nie wykryła, co prawda, wynalazcy lodówek, ale złapała mego narzeczonego. Tym razem postawiono go przed sądem, co przypłacił dwoma miesiącami więzienia.

Obecnie jest na wolności, lecz w dalszym ciągu pragnie „sam wykuć swoje szczęście” i stać się milionerem... Może, Ty Kochana Redakcjo, zdradzisz nam sekret, jak to osiągnąć? Mała marzycielka.
Kochana Mała Marzycielko!

W dzisiejszych warunkach znany nam jest tylko jeden uczciwy sposób, by stać się milionerem: cierpliwie oczekiwać inflacji, która nie wydaje się bynajmniej mitem. Wiemy z historii, że w latach 20-tych, w Niemczech inflacja wypłeniła kieszenie najbiedniejszych milionami miliardów. Żaden przechodzień nie ośmieliłby się dać biednemu mniej, niż 10 miliardów. Trzeba było mieć 30 miliardów, żeby kupić funt chleba.

Innej recepty nie mamy. W każdym bądź razie ta ostatnia wydaje się nam najpewniejsza. Trzeba tylko trochę cierpliwości!
wg „Humanite-Dimanche”

Dwie kobiety

— Chciałabym tym śmiesznym kapeluszem zakryć swoje wspaniałe blond włosy i tę piękną fryzurę, z którą jest ci tak do twarzy.

W jutrzejszej audycji wieczornej podamy sposób zmywania omówionej maseczki kosmetycznej.

MICHAŁ MATUSOWSKI

Dzisiaj posiedzenie

Poeta zerwał się o świcie. Do biurka swego raźnie spieszy. Temat przemysła znakomicie. Więc już za pióro, już za zeszyt.

Płyną i zwrotki i kwadransy. Obrazy kłębią się natchnione. Lecz wtem, gdy szukał asonansu, Rozległ się dzwonek telefonu.

— Słucham! — Tu Związek, mówi... owa. Dzisiaj o czwartej posiedzenie... — Jak? Żebym zaraz zanotował? Nie trzeba, przyjdź bez spóźnienia.

Ledwie przy biurku siadł po przerwie, I myśli zebrał rozproszone. Gdy raptem z miejsca go poderwie Przeciągnął dzwonek telefonu.

— Co? Posiedzenie?... Czasu nie mam! — Musicie przyjąć! — w słuchawce burczy. Na sekcji dzisiaj ważny temat: „Co nam przeszkadza w pracy twórczej”.

Nie zdążył pióra wziąć do dłoni. Gdy znów telefon. Zerwał w mig się. Znów mu o posiedzeniach dzwonią: W filmie, teatrze i „Zaiskie”.

Nie może skończyć pracy swojej. Temat rozpylnił mu się całkiem. Jak óma się tłucze po pokoju I zeszyt podarł na kawałki.

Przy każdym dzwonku czuje drgawki. Twarz mu wykrzywia się cierpieniem. Boi się podejść do słuchawki. A nuż... znów jakieś posiedzenie?

...I wskutek częstych takich zdarzeń, Przestał poetą być, pisarzem. Tudzież epikiem i lirikiem. Zaniechał całkiem szczytnych misji. Został przysięgłym uczestnikiem Posiedzeń, zebrań i komisji!

A gwooli prawdzie stwierdzą, że tu Chodzi nie tylko o poetów.
spolszczył ADAM OCHOCKI

Szachy

POD REDAKCJĄ MISTRZA ALEKSANDRA SZYMANSKIEGO

Otwarcie noszące nazwę partii hiszpańskiej rozpoczyna się od posunięć: 1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Gb5. Plan białych polega na kombinowaniu ataku na pioną e5 z opanowaniem centrum; czarne natomiast starają się utrzymać pioną na e5 i przygotować uderzenie w centrum i na skrzydle hetmańskim. Weźmy dla przykładu jeden z możliwych wariantów tego otwarcia: 1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Gb5 a6 4. Ga4 Sf6 5. 0-0 Ge7 6. We1 b5 7. Gb5 0-0 8. d4 exd4 9. e5 Se8 10. Gd5 Wb8 11. c3! dxc3 12. Sc3 Sb4 13. Ge4 Gb7 14. a3 Gc4 15. Se4 Sc6 16. Hd5! Jak wynika z przebiegu partii oddanie centrum przez czarnych doprowadziło do przewagi białych. Zastanówmy się dlaczego obie strony tak grały, czy są inne możliwości? Podamy je w toku dalszych rozważań nad partią hiszpańską.

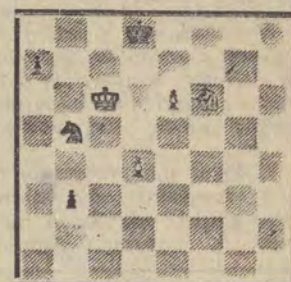
Od 2.10 br. toczy się w Moskwie turniej międzynarodowy kobiet, walczących o prawo spokowania się z mistrzynią świata. W turnieju tym uczestniczy również nasza reprezentantka, mistrzyni klasy międzynarodowej K. Holuj. A oto jej partia rozegrana z przodowniczką turnieju Lazarewicz (Jugosławia).

Białe: Lazarewicz. Czarne: Holuj.

1. f4 Sf6 2. Sf3 g6 3. e3 Gg7 4. d4 d5 (można też grać 4... d6, aby później atakować w centrum przez e7-e5) 5. Sbd2 0-0 6. Gd3 b6 7. He2 c5 8. c3 Gf5 9. e4? (białe nie rozwinęły swoich figur i dlatego nie powinny otwierać gry. Dobrze było 0-0) 9... d:e4! 10. Se4 G:e4 11. G:e4 Se4 12. H:e4 Sbd7 (czarne mają

lepszą partię, gdyż gonic białych jest zamknięty własnymi pionami. Próba oswobodzenia ro również nie prowadzi do celu) 13. f5? Sf6 14. Hh4 Hd5 15. f:g 16. 0-0 c:d4 17. c:d4 Wa6 18. Ga5 Se4 19. Wad1 S:g5 20. S:g5 W:f1+ 21. K:f1 (inaczej nie pion d4) 21... h6 22. Sf3 Kh7 (na wstępie grozi H:a2) 23. b3 e5! 24. We1 e4 25. Sd2 e3 (czarne mają groźnego, wolnego pioną) 26. Sf3 Hb5+ 27. Kg1 Hd3 28. h3 He2 29. Hf4 Hf2+ 30. Kh2? (w gorzej pozycji białe popełniają przetrzymujący błąd i tracą figurę. Właściwie było 30. Kh1) 30... Wf8! 31. H:e3 W:f3! 32. He7 Wf7 33. He6 G:d4 34. He8 Hf1+ 35. Kh1 Gc5 36. We6 Hf4+ 37. Kh2 Gg1+ i białe poddały się.

Bernstein

Ewens

W pozycji podanej na diagramie sytuacja białych jest ciężka, ponieważ grozi marsz pioną „b” z dorobieniem hetmana. Jednak białe będąc na posunięciu znajdują możliwość uratowania się i doprowadzają do remisu. Czytelnicy sami spróbują przeanalizować pozycję i rozwiązać zadanie. Prawidłowe rozwiązanie podamy w następnym kąciku.

W listopadzie br. odbędzie się na terenie Ośrodka Szachowego szereg ciekawych imprez i zajęć, z których szczególnie polecamy: 9 i 16.11, godz. 18 — omówienia przebiegu i wyników odbywającego się we Wrocławiu Turnieju o Mistrzostwo Polski seniorów; 28.11, godz. 18 — pokaz gry na ślepo. Przypominamy, że szczegółowy program zajęć w Ośrodku jest rozsyłany do kół sportowych, a ciekawsze imprezy podawane są również w programach WDK.

Bez słów

Jubileusz w eterze

W marcu 1939 r. w Łodzi ukończono budowę nowej Radiostacji o sile 10 kilowatów przy ul. Narutowicza 130. Do tego czasu bowiem drugie co do wielkości miasto w kraju dysponowało półtorakilowatową stacją przy ul. Wołowej. We wrześniu 1939 r. okupant „rozgościł” się w nowym gmachu Radiostacji, wywołując z niej najcienniejsze urządzenia. W styczniu 1945 r. uciekający hitlerowcy podminowali gmach z pozostałymi w nim urządzeniami...

Natychmiast po wyjściu okupanta grupa pracowników Łódzkiej Rozgłośni, wracających po 6-letniej przerwie na swe stanowiska, stanęła przed górą gruzów, w które zamienił się gmach przy ul. Narutowicza 130.

W marcu 1945 r. gmach został doprowadzony do używalności, a 21 października w głośnikach radiowych odezwał się głos speakera: „Tu mówi Łódzka Rozgłosnia Polskiego Radia”...

Wybaczenie, czytelnicy, aż tyle dat. Wymieniliśmy je jednak celowo. Zwróćcie uwagę na ich wymowę. Oto w przeciągu kilku nieledwie miesięcy, dzięki olbrzymiej ofiarności pracowników technicznych, z gruzów odbudowana została Łódzka Radiostacja. Byli pełni zapału, od dani ludzi, których nie zrażały trudności i ciężkie warunki pracy: inż. Jarosiński, Jan Kowalczyk, Wacław Pluciński, Tadeusz Trojańczyk, Zygmunt Warmuziński — technicy, którzy budowali radiostację ze zniszczeń i którzy pracują w niej do dziś. Później przyszli inni, jak Stanisław Subczyński i Leon Pietrzyk, technicy transmisji, którzy w 1946 r. potrafili ciągnąć trzy kilometry kabla, nie zważając na zmęczenie, aby tylko audycja mogła być nadana.

21 października 1945 r. od budowany został gmach Łódzkiej Rozgłośni. To było jedno zadanie wykonane. Istniało jednak i drugie, jeszcze trudniejsze i bardziej skomplikowane. Było to zadanie przebudowy, przekształcenia charakteru nadawanych audycji, nadanie nowych treści ideologicznych programowi radiowemu. Nowa rola radia w państwie budującym socjalizm, rola wychowawczy mas i organizatora, potężnego narzędzia propagandy, nakładała poważne i trudne obowiązki na pracowników tej instytucji.

Tego nie można było wykonać w ciągu kilku miesięcy. Ale w ciągu 10 minionych lat trwała stale i trwać musi nadal walka o jak najpełniejszą realizację tego doświadczenia.

W każdym z działów instytucji starano się wprowadzić Nowe, starano się o odmienne od dawnych, interesujące formy dla nowych treści.

W lokalnym programie na szereg rozgłośni znajdujemy więc odbicie zagadnień nurtujących miasto. „Sprawy

naszego miasta”, „Nasz plan”, „Mikrofon w waszej ręce”, „Człowiek, o którym się mówi” — to cykle poruszające sprawy produkcji, w których popularyzuje się przodujących ludzi i przodujące metody, w których mówi się o żywych i interesujących każdego łodzianina sprawach. Dużym osiągnięciem i sukcesem jest bezpośrednia współpraca redaktorów radiowych z radiowcami fabrycznymi.

Łódzka Rozgłosnia posiada zasługi w dziedzinie upowszechnienia masowego ruchu amatorskiego, zapoczątkowane konkursem amatorów (1946 r.), w którym uwyłowiono no wiele talentów, kształtujących się potem systematycznie.

Szczególnie duże zasługi posiada nasza Rozgłosnia w dziedzinie upowszechnienia muzyki. Od pierwszych chwil specjalistów w dziedzinie muzyki, jak Karol Stromenger, Witold Rudziński, Mieczysław Drobner, prowadzili cykle popularyzujące różne zagadnienia muzyczne. Znane i popularne w całym kraju są dziś audycje Bolesława Busiakiewicza „Zagadki muzyczne”, nadawane na antenie ogólnopolskiej, koncerty rozrywkowe oraz wiele innych.

Łodzianie polubili audycje swojej Rozgłośni i przyzwyczaili się do nich. Z niecierpliwością czekają na audycje „muzycznego punktu usługowego”, na koncerty orkiestry Edwarda Ciukczy, czy Henryka Debicha.

Witając 10-lecie istnienia Łódzkiej Rozgłośni Polskiego Radia, składamy serdeczne życzenia jeszcze lepszych wyników w pracy i jeszcze większej popularności u słuchaczy nie tylko łódzkich, ale i całego kraju!

Eliminacje wojewódzkie w pionie amatorskim

W piątek rozpoczęły się w naszym mieście eliminacje wojewódzkie III Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego (w pionie amatorskim).

Dziś, w niedzielę dalszy ich ciąg w godzinach od 10 do 14, a po południu od godz. 16. Eliminacje odbywają się w sali Budowlanych, ul. Piotrkowska 232.

Eliminacje te ze względu na to, że zwycięzcy wezmą udział w ogólnopolskim konkursie, mają przebieg bardzo interesujący.

W środę od godz. 15 eliminacje dla szkół zawodowych WRZZ (ul. Traugutta 12).

Skończyło się pobłażanie Najsurowsze kary otrzymali dwaj łódzcy chuligani

Czytaliśmy niedawno w apelu KŁ PZPR i Prezydium RN m. Łodzi w sprawie zwalczania chuligaństwa m. in. zapowiedź zaostreżenia kar w stosunku do chuliganerii. Oto już pierwsze przykłady wprowadzenia w czyn tej zapowiedzi:

W Sądzie Powiatowym dla Dzielnicy Śródmieście odbyły się dwie rozprawy: przeciwko 20-letniemu Ryszardowi Kowalskiemu (zamieszkałemu w Andrzejowie, Rokicińska 92) oraz przeciwko 19-letniemu Bogdanowi Bartosikowi (ul. ks. Brzóska 49).

Kowalski był oskarżony o trzy przestępstwa: o słowne i czynne znieważenie funkcjonariuszy MO oraz o uderzenie w twarz Józefa Kacprzyki, który pospieszył milicjantom z pomocą w doprowadzeniu chuligana do komisariatu.

Sąd zastosował najwyższy wymiar kary: za ułóżenie milicjantom — 5 miesięcy aresztu, za czynne ich znieważenie — 2 i pół roku więzienia, a za naruszenie niety-

Dlatego, że jesteśmy uparci

Pilica — Łódź... Szmat historii długi na czterdzieści osiem kilometrów.

Jeszcze nie tak dawno teren ten żłobiły głębokie rowy. Dziś niemal śladu po nich nie zostało. Chyba tylko świeża ziemia, która intensywniejszym odcieniem znaczy trasę rurociągu.

Fakty, wydarzenia, pełne cichego bohaterstwa — jakby przykryte zwalami piasku i gliny. Trudno je dziś wydobyć z pamięci nawet tym, z którymi są bezpośrednio związane.

— Robiło się, co się mogło... — stwierdzają prosto, bez patosu.

Było to któreś zimy, w lutym. Pracowali wówczas pod Ujazdem. W mieście ziąb nie dawał się tak we znaki, ale tutaj, na pełnym „wygwizdowie” aż boki ludzi wychodziły. Siarczasty mróz palił policki, a grube rury żeliwne pękały jak szklanki pod byle uderzeniem Ziemia zmarznięta na kamień do metra czwudziestu w głąb.

I mogł się Józef Boniecki biedzić jak chciał — nie dał rady: zębate czerpaki jego potężnej, czterdziestoosobowej koparki nawet nie drasnęły stwardniałej skorupy. Przyszli mu więc w pomoc minery. Dynamitem torowano drogę maszynie. I jakoś to szło.

Aż pewnego dnia... Boniecki jak zwykle zanurzał czerpaki w skamieniały grunt i wyrzucał grudy po obu stronach rowu. Nagle coś w kopaczce zaczęło i czerpaki momentalnie zamaryły.

— Co u licha? Ba, żeby to on wiedział! Maszyna niemiecka, planu do niej nie ma. Szukaj wiatru w polu!

Można było zażądać specjalistów. Z Warszawy, Gdańska, czy skąd kto chce. Ale jak długo by to trwało? Nie dni wyrwałoby z planu? Na to nie chciał Boniecki pozwolić.

I choć zgrabiałe ręce wprost kleiły się do oblodzonych części maszyny, wspólnie z kilkoma towarzyszami szukał uszkodzenia. Dwa dni, dwie noce. Przy najcięższym mrozie. Aż znalazł.

Koparka znówu przemówiła...

Wiosną, jak miłą znajomą, wita się zwykle uśmiechem. Nieco inaczej witali jej przyjeźdźcy Gałka, Matusiak, Zieliński, Sobusiak. Bo też i ona nie szła do nich z nareczami kwiatów, dzwoniem skowronków. Całkiem prozaicznie — brzyźnęła wodą, jakby monterom na złość.

Układali wówczas rury na osiemnastym kilometrze od Łodzi. Trasa rurociągu przebiega w tym miejscu przez dość głęboką nieckę,

wystarczy więc po obfitych śniegach parę słonecznych dni, żeby tu nastąpił istny potop.

I kiedy my w Łodzi, być może, wystawialiśmy w tym czasie twarze ku słońcu — oni walczyli z zalewającym ich żywiołem.

Na nic zdał się wał ochronny nad rowem. Spadająca woda przerwała go z łatwością i zalewała czterometrową czeluszc rowu. Wylewać ją stamtąd — szczyfowy trud. Więc co?

Kierownik odcinka Stanisław Wilk skoczył po pomocy do głowy.

— Rury! Szybko rury, czerpaki! Szybko! — dzwonił do Tomasza.

Ubrani w błocie, przemoczeni do cna, spali nową tamę. Z jednej strony rowu zbudowali koryto dla spływającej wody i zanurzyli w nie kołce rur. Wyłoty zaś skierowali na drugą stronę rowu. Nad zalany wykop powstał swego rodzaju ruro-most, którym teraz odpływała gromadząca się woda.

Można było przystąpić do osuszania rowu i układania dalszych ogniw rurociągu...

Opowiadanie Bonieckiego i technika Wilka wywołało pewne skojarzenia.

Technik Stanisław Wilk, jak zresztą i Józef Boniecki, jest jednym z tych, którzy pracowali na budowie rurociągu Pilica — Łódź od pierwszego dnia robót, tj. od 13 lipca 1951 roku. Najpierw dowodził brygadami na trasie, a potem zlecono mu kierowanie trudnym odcinkiem — wszelkimi robotami związanymi z urządzeniami nietypowymi. Jest też racjonalizatorem, który zaoszczędził państwu wiele tysięcy złotych.

Zdarzyło się w czasie Festiwalu, że oprowadzałem po naszej stolicy włoskiego dziennikarza. I kiedy już napastrył się cudów warszawskiej roboty, poprosił mnie na jedną z budów, abym za pytał wskazanego przezeń murarza, dlaczego to w Polsce tak się gwałtownie buduje.

Zapytałem i już nastawiłem się na tłumaczenie jakiegoś utartego sloganu, gdy murarz (nie pamiętam już jego nazwiska) odrzekł po namyśle:

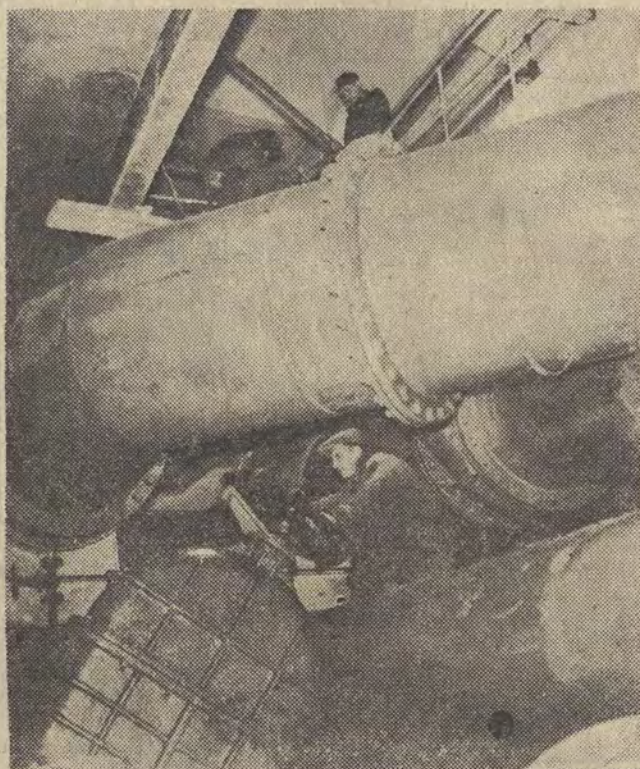
— Powiedz mu pan: dlatego, że jesteśmy uparci. Uparliśmy się zbudować Polskę ładniejszą i bogatszą od

Uważajcie na zwierzęta domowe

Kierownictwo Lecznicy Zwierząt przy ul. Kopernika zaobserwowało ostatnio znaczny napływ czworonogich pacjentów, zwłaszcza psów rasowych i kotów — szczeniaków, zatrutych trutkami zakładanymi na szczurów.

W związku z powyższym zwraca się uwagę posiadaczom psów, kotów i innych zwierząt domowych, nie wylaczając nawet drobiu, by w okresie akcji odczyszczenia szczególnie troskliwie opiekowali się zwierzętami domowymi. Psy należy prowadzić na krótkiej smyczy, a kotów nie wolno pod żadnym pozorem wypuszczać samopas na podwórze.

Równocześnie zwraca się uwagę dozorców i administratorów posesji, że wylóżone trutki na szczurów mogą leżeć na posesjach, w piwnicach i śmietnikach jedynie przez 3 dni. W tym czasie należy wywieźć plakaty ostrzegawcze. Po tym terminie trutki powinny być zebrane i zniszczone. (S)

Rurociąg Pilica — Łódź to nie tylko same rury ułożone na 48-kilometrowej trasie. To również wiele budownictwa i najprzeróżniejszych gigantycznych urządzeń. Oto na przykład fragment halli pomp wysokiego ciśnienia.

Fot. L. Olejniczak

przedwzrętniowej. U-par-liśmy się...

Włoch skrzętnie to sobie zapamiętał... a i ja do dziś nie zapominałem.

W czasie mych rozmów z budowniczymi rurociągu nie padła podobna wypowiedź. Nie usłyszałem ani słowa o uporze. Czy jednak — poznając minione wydarzenia, których byli bohaterami — nie napotyka się i tu na upór?

tumanami śniegu. Układając wtedy oblodzone rury, które wynykają ci się z rąk, albo wypatrując przez aparat mierniczy, czy je dobrze ułożono, gdy tymczasem widoczność wynosi kilka metrów, a na rzęsach bez przerwy śnieg. A przecież teren jest falisty i Łódź leży prawie o 100 metrów wyżej niż Pilica! Ile więc trzeba było natrudzić, aby układanie rur było zgodne z planem do milimetrów?

Nie mówiąc już o czterokrotnym przekopywaniu rzek, przez które należało poprowadzić rurociąg, zmieniwszy uprzednio ich koryto. Czy też o podkopiach pod torami kolejowymi, aby nie zakłócić normalnego ruchu pociągów. Wreszcie o dwukrotnym peknieniu rur, które należało wymienić w ciągu zaledwie 36 godzin.

Ileż jednostek zalałaby się już nad jedną z tych przeszkód. Oni jednakże — Gałka, Matusiak, Zieliński, Boniecki, Wilk i wielu innych — trwali. Od pierwszego dnia budowy, bez przerwy.

Czy nie dlatego, że po bohaterstwu uparli się dokonać tego, czego przedwzrętniowa Polska ani mogła, ani chciała?

* * *

Niezdługo minie pięć lat od pamiętnej „gwiazdki”, na którą otrzymaliśmy do rąk ów świąteczny numer gazety. Jakże cieszyli się wówczas łodzianie czytając, że „Prezydium Rządu powzięło na posiedzeniu w dniu 23 grudnia uchwałę w sprawie budowy rurociągu Pilica — Łódź”.

Rząd słowa dotrzymał — mimo ogromnych trudności rurociąg łączący Pilicę z Łodzią jest już gotowy, a 5 listopada nastąpi jego oficjalne uruchomienie.

Jakaż okazja, by z wdzięcznością pomyśleć o jego budowniczych!

SERGIUSZ KLACZKOW

Wystawa i kiermasz tkanin na sezon jesienno-zimowy

Dnia 5 listopada o godz. 12 w sali przy ul. Wólczyńskiej 5 otworzy się Wystawa i Kiermasz tkanin na sezon jesienno-zimowy. Wystawa trwać będzie 10 dni, a od 6 listopada otwarta będzie od 10 do 18.

W holi wystawy czynny będzie kiermasz, gdzie zwiedzający będą mogli nabywać wszystkie eksponaty pokazane na wystawie. A więc flaszki damskie i męskie, welny sukiennkowe, tkaniny jodełkowe na palta męskie i damskie, tkaniny sukiennkowe „jersey” itp. (S)

10-lecie Młodzieżowego Wyścigu Pracy

W lokalu Zarządu Łódzkiego ZMP spotkali się onegdaj inicjatorzy i uczestnicy Młodzieżowego Wyścigu Pracy, który zrodził się w Łodzi przed 10 laty i w przeciągu kilku tygodni ogarnął cały kraj, dając początek socjalistycznemu współzawodnictwu pracy.

W spotkaniu tym wzięli udział: kierownik Wydziału Przemysłu Lekkiego KC PZPR — Marzec, I sekretarz KŁ PZPR — Tatarkówna, rektor naczelny „Sztandaru Młodych” — Tarłowska, zwy cięczyński III etapu Wyścigu Pracy — Lipińska, przewodniczący Koła Związku Walki Młodych w ówczesnych zakładach Scheiblerowskich — Koperski oraz wielu innych przedstawicieli pracy i działaczy organizujących Wyścig Pracy.

Nie jest przypadkiem, że to właśnie w Łodzi, a nie gdzie indziej, narodziła się ta cenna inicjatywa młodzieży. Sprawiły to przede wszystkim tradycje walki rewolucyjnej proletariatu łódzkiego, atmosfera nieustannej walki klasy robotniczej, strajków i demonstracji, w której wyrosła młodzież łódzka.

Ze wspomnień osobistych uczestników spotkania odtworzył się obraz Łodzi z pierwszych lat powojennych, gdy hasła Wyścigu Pracy, wśród których jako jedno z naczynych zagadnień stawiano sprawę umocnienia sojuszu miasta ze wsią, ścierały się z wrogą propagandą wyszydzającą pierwszych przodowników pracy. Wyścig

Pracy, zainicjowany z pobudek ekonomicznych, dla szybkiej odbudowy zniszczonej przez wojnę gospodarki pol-

skiej, stał się niemal od pierwszego dnia walką polityczną ze wszystkimi wrogimi elementami usiłującymi sabotować tę odbudowę. W tej walce skrytykował się światopogląd i okrzepła jedność łódzkiej młodzieży robotniczej.

WAŻNE TELEFONY

Pogot. Ratunkowe 254-44
Straż Pożarna 8
Kom. Miejska MO 253-20
Miejski Ośr. Infor. 159-15

TEATRY

OPERA (Wieckowskiego 15) g. 10 „Straszny dwór”; 31.10. g. 19 „Mazepa”

NOVY (Wieckowskiego 15) g. 15 „Maturzyści”; 31.10. g. 19 „Domek z kart”; 31.10. nieczynny

JARACZA (Jaracza 27) g. 15 „Ballady i romanse”; 31.10. g. 19 „Zbójcy”; 31.10. g. 19 „Ballady i romanse”

POWSZECHNY (Obr. Stalingradu 21) g. 15 „Mazepa”; 31.10. g. 19 „Współwinni”; 31.10. nieczynny

MŁODEGO WIDZA (Moniuszki 4a) g. 19 „Moralność pani Dulskiej”; 31.10. nieczynny

MUZYCZNY (Piotrkowska 243) g. 19.15 „Wiktoria i jej huzar”; 31.10. nieczynny

ESTRADA SATYRYCZNA (Traugutta 1) g. 19.15 „Uwaga krećmy”; 31.10. nieczynny

PINOKIO (Kopernika 16) g. 12 i 17 „Złota króla Megamona”; 31.10. g. 14.30 i 17

ARLEKIN (Piotrkowska 152) g. 15 i 17 „Jas i Małgosia”

* KINA *

BALTYK (Narutowicza 20) „Rio Escondido”; g. 14, 16, 18, 20, 22; 31.10. g. 10 i 12; 31.10. g. 16, 18, 20

GDYNIA (Tuwima nr 2) Program filmów dok. oświatowych

MŁODA GWARDIA (Zielona 2) „Płomienie serca”; g. 14, 20, 22; 31.10. g. 16, 18, 20, 22; 31.10. g. 10 i 12

CO? GDZIE? KIEDY?

31.10. „Rostów nad Donem” g. 16, 18, 20, 22; 31.10. g. 10 i 12

POŁONIA (Piotrkowska 67) „Trzy starty”; g. 15.45, 18, 20.15, 22; 31.10. g. 10 i 12

PRZEDWIOSNIE (Zeromskiego 76) „Konik polny”; g. 14, 16, 18, 20, 22; 31.10. g. 10 i 12

MAJA (Kilińskiego 175) „Opowieść atlantycka”; g. 15, 17, 19, 21; 31.10. g. 11; 31.10. g. 17, 19

ROMA (Kaliszewskiego 84) „Porucznik Rakoczy”; g. 16, 18, 20, 22; 31.10. g. 10 i 12

REKORD (Kaliszewskiego 2) „Kopciuszko”; g. 14, 16, 18, 20, 22; 31.10. g. 10 i 12

SOJUSZ (Nowe Złotono „Achtung! Banditen!”; g. 15, 17, 19, 21; 31.10. g. 11; 31.10. g. 17, 19

„Achtung! Banditen!”; g. 15, 17, 19, 21; 31.10. g. 11; 31.10. g. 17, 19

„Achtung! Banditen!”; g. 15, 17, 19, 21; 31.10. g. 11; 31.10. g. 17, 19

„Achtung! Banditen!”; g. 15, 17, 19, 21; 31.10. g. 11; 31.10. g. 17, 19

„Achtung! Banditen!”; g. 15, 17, 19, 21; 31.10. g. 11; 31.10. g. 17, 19

„Achtung! Banditen!”; g. 15, 17, 19, 21; 31.10. g. 11; 31.10. g. 17, 19

„Achtung! Banditen!”; g. 15, 17, 19, 21; 31.10. g. 11; 31.10. g. 17, 19

„Achtung! Banditen!”; g. 15, 17, 19, 21; 31.10. g. 11; 31.10. g. 17, 19

„Achtung! Banditen!”; g. 15, 17, 19, 21; 31.10. g. 11; 31.10. g. 17, 19

Komunikacja miejska

w dniu 1 listopada

Jak zwykle, 1 listopada, w dniu Święta Zmarłych, ze względu na wzmożony ruch na cmentarzach łódzkich, tramwaje miejskie i dojazdowe kursować będą na zmienionych trasach:

LINIA NR 4: Chojny — Kaliszewskiego, Dąbrowskiego, Kilińskiego, Północna, Ogrodowa, Zachodnia, Waryńskiego, Julianowa.

LINIA NR 5: do godz. 8.09

po godzinie 17.35 kursować będzie z Chojen, Kaliszewskiego, Pl. Niepodległości, Przybyszewskiego, Kilińskiego, Północna, Ogrodowa, Zachodnia, Limanowskiego na Zabieniec.

Od godziny 8.35 do 17.35 z Chojen, Kaliszewskiego, Pl. Niepodległości, Przybyszewskiego, Kilińskiego, Franciszkańska, Wojska Polskiego na Strykowski.

LINIA NR 9: do godz. 8.57 kursuje normalnie, zaś od 9.09 do 17.36 kursować będzie na trasie: Kopcińskiego, Tuwima, Piotrkowska, Pl. Wolności, Obr. Stalingradu, Al. Unii, H. Barona, do Nowego Złotna. Od godziny 17.51 „9” wraca na swą normalną trasę Zdrowie—Kopcińskiego.

LINIA NR 12: do godziny 8.46 kursuje normalnie z Dworca Kaliskiego do Radiostacji, od godziny 9.00 do 18.51 — „12” kursować będzie z Dworca Kaliskiego, Kopernika, Gdańska, Struga, Piotrkowska, Pl. Wolności, Obrońców Stalingradu, Cmentarna, H. Barona do osiedla M. Mireckiego. Od godz. 19 „12” wraca na swą normalną trasę.

LINIA NR 14: Dąbrowa, Dąbrowskiego, Kaliszewskiego, Pl. Reymonta, Piotrkowska, Żwirki, Al. Kościuski, Zielona, Pl. 9 Maja.

LINIA NR 16: Zarzew, Przybyszewskiego, Pl. Reymonta, Piotrkowska, Pl. Wolności, Nowomiejska, Pl. Kościelny, Wojska Polskiego na Strykowski.

LINIA NR 17: Stoki, Telefoniczna, Nowotki, Pl. Wolności, Nowomiejska, Pl. Kościelny, Lagiewnicka, Gen. Bema.

LINIA NR 19: pociągi kursować będą we wtorek 1 listopada z Reblini do Radiostacji.

LINIA NR 21: trasa przedłużona do Zarzewa.

LINIA NR 22: Chojny, Kaliszewskiego, Pl. Niepodległości, Pl. Reymonta, Przybyszewskiego, Kilińskiego, Narutowicza, Sterlinga, Nowotki, Telefoniczna na Stoki.

Na trasie Rzeźnia — ul. Piotrkowska kursować będą pociągi co 15 minut. We wtorek, 1 listopada „2” i „7” kursować nie będą.

Nadzwyczajne pociągi podmiejskie kursować będą na trasie Chojny — Kaliszewskiego, Pl. Niepodległości, Piotrkowska, Żwirki, Al. Kościuski.

ki, Zachodnia, Obr. Stalingradu, Cmentarna, H. Barona, Osiedle M. Mireckiego.

Pozostałe tramwaje linii miejskich i podmiejskich oraz autobusy kursować będą na swych normalnych trasach.

Białe chryzantemy i gałązki jodły ozdobiły groby żołnierskie

Zbliża się Święto Zmarłych. W dniu tym uczymy m. in. pamięć poległych polskich i radzieckich żołnierzy. Społeczeństwo łódzkie zajęło się uporządkowaniem grobów bohaterów. Wszystkie groby zostały oczyszczone. Na pomnikach wzniesionych ku czci żołnierzy radzieckich posadzono piękne bratki.

Wszystkie bez wyjątku groby wojskowe pokryte zostały gałązkami jodły i na każdym ustawiono doniczkę z białymi chryzantemami.

W uporządkowaniu grobów wzięła czynny udział młodzież szkolna, np. na cmentarzu na Mani. Również LPZ-owcy zajęli się tą akcją. Członkowie Koła LPZ przy łódzkich zakładach sprzętu polarniczego uprzątnęli m. in. groby na cmentarzu zarzewskim.

(k)

Odczyty

2 listopada br. o godz. 19 w sali odczytowej MDK ul. Moniuszki 4a mgr Tadeusz Pawłowski — członek polskiej ekipy międzynarodowej komisji w Indochinach wygłosi odczyt pt. „Obrazy z Indochin — wspomnienia z Kambodży i Wietnamu”, ilustrowany przezroczkami. Wstęp 1 zł.

NOTATKI z życia kulturalnego ŁODZI

27.10. na scenie Domu Mili-ejanta przy ul. Nawrot 27 zespół secesyjny MO wystawił sztukę Gogola „Ożeń”. Całkowity dochód z tej imprezy przeznaczono na zasilenie funduszu komitetu rodzicielskiego przy Technikum Przem. Jedw. Galant. MPL w Łodzi.

PRACOWNICY POSZUKIWANI

Mistrza stolarsko - modelarskiego o wysokich kwalifikacjach zatrudni od zaraz Łódzka Fabryka Maszyn Jedwabniczych w Łodzi ul. Zeromskiego 96. Zgłoszenia przyjmuje dział kadr. 2413-K

Inżynierów konstruktorów przyjmie od zaraz Centralne Biuro Techniczne Przemysłu Maszyn Włókienniczych, Łódź, A. Struga nr 19/21. Zgłoszenia przyjmuje dział kadr w godz. od 8 do 15. 2407-K

Wykwalifikowanego palacza lub stolara oraz 2 mechaników o wysokich kwalifikacjach do maszyn szwalniczych i obuwniczych zatrudnia Łódzkie Zakłady Obuwia, Łódź, ul. Wólczańska 12. Zgłoszenia przyjmie dział kadr II p. 2410-K

Dyspozytora na oddz. krajalni ze znajomością branży dziewiarskiej, brakarzy ze znajomością maszyn oczekawych, murarzy na sezon zimowy oraz ślusarzy zatrudnia od zaraz Zakłady Przemysłu Dziewiarskiego im. Wojska Polskiego, Łódź, ul. Wierzbowa 44. Zgłoszenia przyjmuje dział kadr zakładów od 9 do 12. 2404-K

ZAMKNIĘCIE RUCHU KOŁOWEGO

Prezydium Rady Narodowej m. Łodzi — Wydział Komunikacji Drogowej podaje do wiadomości, że w związku z robotami budowlanymi zostaje zamknięty ruch kołowy z dniem ogłoszenia na ul. Północnej na odcinku od ul. Nowomiejskiej do Wschodniej po stronie południowej. W związku z tym po stronie północnej ulicy ruch odbywać się będzie dwukierunkowo. 2412-K

MIEJSKI HANDEL DETALICZNY KWIATAMI I WYROBAMI KWIACIARSKIMI w ŁODZI

zawiadamia, że:
SPRZEDAŻ
CHRYZANTEM I WIENCÓW
odbywać się będzie w dn.
30. X. i 1. XI. br. przy wszystkich cmentarzach m. Łodzi.
2399-K

SPRZEDAŻ OBUWIA

Wszystkie sklepy obuwnicze MHD otwarte będą dziś, w niedzielę dnia 30. 10. 1955 r. od godz. 10 — 18, a w poniedziałek dnia 31. 10. 1955 r. od godz. 9 — 21

POLECAMY

DUŻY WYBÓR OBUWIA JESIENNO - ZIMOWEGO SKÓRZANEGO I GUMOWEGO, produkcji krajowej i importowanej.

OGŁOSZENIA DROBNE

PRACA

POTRZEBNA przychodząca do dziecka na kilka godzin dziennie. Proszę się zgłaszać Północna 65 parter w godz. od 10.30 oraz po godz. 17

POMOC domowa z referencjami potrzebna. Stalina 27, m. 11

GOSPODIA samodzielna poszukuje pracy. Może być na wyjazd. Wiadomość Stalina 56, m. 5

POMOC domowa potrzebna. Referencje konieczne. Zgłoszenia w dniu powszednim, tel. 247-80 6433 G

LEKARSKIE

Dr REICHER specjalista wenerologicz. skórne. obojętne (zaburzenia) — 8-9, 16-19 Piotrkowska 14

Dr LASZEWSKI skórne. wenerologiczne 14-15, 17-19.30 Armii Ludowej 27, róg Narutowicza

Dr JADWIGA ANFOROWICZ skórne. wenerologiczne. kobiece 15-18. Próchnika 8. 6496 G

ELEKTROLECZNICZY gabinet (diatermia, pantostat itp.) Pracownia Elektrodiagnostyczna. Traugutta 9.

Dr RÓŻYCKI specjalista chorób kobiecych, akuszeria niepłodność, czwarta-szosta. Piotrkowska 33 6624 G

Dr SOSIN rentgenolog specjalista prześwietlania: klatki piersiowej, żołądka, zdjęcia. Gdańska 62 6603 G

RENTGEN, prześwietlania klatki piersiowej, żołądka dr Baran. Piotrkowska 103, m. 12 codziennie 6590 G

SPÓŁDZIELCZA PRZYCHODNIA LEKARZY SPECJALISTÓW

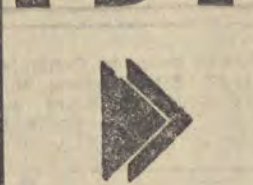
Łódź, Piotrkowska 3. porady, zabiegi, zastrzyki, rentgen. Punkty dentystyczne — GDANSKA III. POLUDNIOWA 3. Laboratorium Analiz Lekarskich Sienkiewicza 47, leczenie radem Narutowicza 75b. Spółdzielnia czynna od 8-20

PRZYCHODNIA LEKARZY SPECJALISTÓW. PIOTRKOWSKA 159 leczymy we wszystkich specjalnościach, wykonujemy prześwietlenia — serca, płuc, żołądka i zębów. Czynna godz. 8-20. Prowadzą druga przychodnie dentystyczna przy ul. PRZEDZIALNANEJ 46, czynna godzina 10-19

NAUKA

LEKCI gry na fortepianie według najnowszych metod udziela indywidualnie dyplomowany pianista. Tel. 173-56

PDT

zawiadamia, iż w NIEDZIELĘ 30 PAŹDZIERNIKA BR. odbywa Powszechne Domy Towarowe przy ul. Piotrkowskiej 60 i 98 będą CZYNNÉ OD GODZINY 10 DO 18 dla zaspokojenia potrzeb świata pracy.

Każdy klient znajdzie w PDT bogaty asortyment wszelkich artykułów przemysłowych jak:

Konfekcja damska i męska, bielizna ciepła męska i damska, obuwie luksusowe, bogaty wybór tkanin wełnianych, ubraniowych i płaszczyznowych krajowych i importowanych, bawełnianych, jedwabnych.

Linoleum, garnki emali, odkurzacze elektryczne, prądozłuki, kuchenki gazowe, artykuły kosmetyczne francuskie, radioodbiorniki „AT”, „Stolica”, „Syrena”, „Mazur” i wiele innych nowości.

A więc spotykamy się wszyscy w NIEDZIELĘ 30 PAŹDZIERNIKA 1955 R. w PDT.

KURSY

Biurowości. Maszynopisanie Stenografów i Maszynistek. Zapisz się do sekretariatu szkół: Wielu-Techn. Administracyjno-Gospodarcze Pl. Kazimierza 3. Radomsko — Technikum Handlowe. Reymonta 26

MASZYNOPISANIA, stenografii biurowej, biurowości także księgowości Kursy Stenografów-Maszynistek. Zgłoszenia — Kilińskiego 50. Piotrkowska 83. Punkt usługowy: przepisywanie, owielanie, stenografowanie posiedzeń tel. 274-14

KOMISY

ZACHODNIA, BLOK 41, TEL. 299-52: futra damskie i męskie 3.000-16.000, maszyny do szycia gabinetowe „Singer” do 4.500, akordeony 900-10.000, pelerynki z lisów srebrnych i polarnych 2.400-3.500, kurtki męskie skórzane 900-1.500

OB. STALINGRADU 22, TEL. 137-89: futro damskie 3/4, piżmowce brzuski 4.000, odkurzacze na 220 i 300, pelerynka z lisa srebrnego 3.500, iesionka męska brazyowa 1.200, kołnierze wydrza ka nadyjska 5.500 2243

PIOTRKOWSKA nr 153, TEL. 222-85: grzejnik elektr. 220 w 1000 w 150, komplet kluczy nasadowych 180, kiel obrotowy nr 2 190, numeratorski 220, siódło „Kulbaka” kawalerskie 1.500 2191

Dnia 27 bm. zmarł długoletni członek Pomocniczej Spółdzielni „Zespół Rymarzy” w Łodzi

STANISŁAW DYZBARDZIS

W Zmarłym tracimy nieodżałowanego kolegę

RADA NADZORCZA i ZARZĄD POM. SP-NI „ZESPÓŁ RYMARZY”

KILIŃSKIEGO 141. TEL. 234-68:

kolnierze futrzane z futer, futer karakulowe, z lisów srebrnych i platynowych 200-2.000, płaszcze damskie zimowe, jesienki męskie, futra damskie i męskie 400-4.000, obuwie męskie i damskie 120-2.000, akordeony, radia, adaptory, skrzypce, mandoliny, gitary 400-4.500, kupony materiałowe z paczek PKO (ling pokryciowy i inne) 600-2.900 2212 szczy, Piotrkowska 9

RUŻNE

FOTOPORCELANY nagrobkowe w różnych formatach artystycznie wykonuje „Foto” Strykowski nr 1 (Północniowa)

NAPRAWA BUTÓW na gumie indyjskiej oraz odświeżanie — farbowanie butów zamyszonych, skórzanych, tureckich, płaszczyznowych 9

UWAGA! DYREKCJA MHD ART. - ODZIEŻOWYMI

chcę udogodnić zakupy mieszkańcom Łodzi prowadzi sprzedaż w sklepach

GALLUX przy ul. PIOTRKOWSKIEJ 78 i 90 w niedzielę dn. 30. X. 1955 r. od godz. 10 do godz. 16.

PABIANICKIE ZAKŁADY PRZEMYSŁU TERENOWEGO PABIANICE, ul. MAJDANY nr 6 tel. 312

uruchomiły: Punkt Usługowy Wyświetlania Ry-sunków Technicznych.

Punkt usługowy wykonuje: ODBITKI ŚWIATŁOCZUŁE, TRANSPARENTY, OPRAWY PLANÓW I MAP.

Już wkrótce hokeiści zluzuja pilkarzy

Rozgrywki mistrzowskie i dwa spotkania międzynarodowe w zimowym programie Łódzkiego Włóknarza

Już za trzy tygodnie, a dokładnie 20 listopada rozpoczyna hokeiści rozgrywki o pierwsze punkty ligowe. Po rocznej przerwie w szeregach ekstraklasy znalazła się również drużyna Łódzkiego Włóknarza.

Obok niej w skład I ligi, która w obecnym sezonie składa się tylko z 8 drużyn, rozgrywających mistrzostwa w jednej grupie wchodzi — CWKS (Warszawa), Gwardia (Bydgoszcz), Górnik (Stalinołódz), Pomorzanie (Toruń), Sparta (Nowy Targ), Gwardia (Stalinołódz) i Start (Stalinołódz).

Rozłożony terminarz I ligi przewiduje, że drużyny rozgrywają pierwsze dwa mecze mistrzowskie na sztucznych lodowiskach, a następnie w zależności od warunków atmosferycznych, albo na własnym terenie lub w razie odwilży znowu na lodowiskach sztucznych.

Druga runda rozgrywek I ligi rozpocznie się po turnieju olimpijskim w Cortina d'Ampezzo.

— Chcemy obecnie na stałe usadowić się w ekstraklasie hokejowej — mówi kierownik SHL Łódzkiego Włóknarza Styczyński — i kontynuować tradycje jakie miała ongiś Łódź w tej dyscyplinie sportu. Skład naszej drużyny w porównaniu z poprzednim sezonem ulegnie pewnym zmianom. Przypuszczalnie w grudniu opuszczą nas szeregi rozpoczynając służbę wojskową obrońca KARBOWSKI i napastnicy BA-

Na zdjęciu: fragment spotkania hokejowego Warszawa — IK Goeta zakończony zwycięstwem gospodarzy 3:2. Nowak w walce o krążek z zawodnikiem szwedzkim. Fot. — CAF

RANOWSKI i TRZCIŃSKI, co nie wyklucza ich udziału w pierwszych tegorocznych meczach ligowych. Na miejsce ich wraca do naszych szeregów wielu wychowanków trenera Króla. Wrócił już do Włóknarza FILIPIAK, który ostatnio grał w stołecznym CWKS, w najbliższym czasie powrócą do macierzystego koła LUSIAK, KASPERSKI, MRÓWCZYŃSKI i ZIELIŃSKI. Wiem, że pragnie również grać w naszej drużynie SZYMAŃSKI z Włóknarza Zielonka, ale jest to uzależnione od udzielenia temu zawodnikowi zwolnienia przez jego dotychczasowe kolo.

— W jakim składzie wystąpi Włóknarz w pierwszych tegorocznych meczach?

— W bramce grać będą ZWIERZCHOWSKI, KASPERSKI, w obronie MRÓWCZYŃSKI, KARBOWSKI, STACHURSKI, KACPRZAK i PRUSZKIEWICZ, a w ataku FILIPIAK, SZKUP, LUSIAK, BARANOWSKI, KOWALEWICZ, OTREBA, ZIELIŃSKI, GLAMACZYŃSKI i TRZCIŃSKI.

— Poza spotkaniami ligowymi — kontynuuje swą wypowiedź kier. Styczyński — chcemy w sezonie rozegrać w Łodzi 1-2 spotkania z drużynami zagranicznymi, aby pokazać naszej publiczności hokej w lepszym wydaniu. Ponadto, mamy w programie rozegranie spotkań międzymiastowych Łódź-Poznań i wyjazd na szereg drużyn ligowych na mecze propagandowe do Poznania.

Ale zainteresowanie nasze

Czernin kilkakrotnie jeszcze podejmował dyskusję, ale Łapin pograżony w pracy już się nie odzywał.

Po bezskutecznych próbach odciążenia Łapina od kosztorysu, Maria Wasiliewna, śmiejąc się, powiedziała:

„Cóż z nim zrobisz? On sam przekształcił się w żywy arytmetr”.

„Wybrałszy odpowiedni moment, kiedy, rzecz jasna, Łapina nie było w domu, Czernin wyznał Marii Wasiliewnie miłość i pocałował ją. Mechanik lubił cytować Stendhala i mówił, że pocałunkiem wicherzy się pewien proces krystalizacji miłości. Wyznanie i pocałunek Czernina oszołomiły Marię Wasiliewnę. Wytrwała się z jego ramion, uciekla i przez kilka dni nie mówiła z nim. A on delikatną perswazją, żartem, skargami, starał się ją oblaskawić. Zapewniał o swojej głębokiej miłości i o tym, że jej chłód przynosi mu cierpienia. Wreszcie oświadczył, że będzie musiał wyprowadzić się od nich i w ogóle z miasta.

To właśnie wywarło pożądany dla Czernina skutek. Kobieta zaczęła płakać i powiedziała, że nie wie jak powinna teraz postąpić.

„No i po co popsułicie wszystko? — pytała Maria Wasiliewna. — I Walerek i ja cieszyliśmy się wami, przyjemnie było widzieć was, roz-

SPORT SPORT

Z meczu Warszawa — IK Goeta

Kiedy dojdzie do rewanżowego meczu bokserów Polski i Francji

Neutralny sędzia meczu bokserów Polski — Francja Robert Vaisberg odleciał do Paryża w czwartek. Przed swym wyjazdem przeprowadził rozmowy o rewanżowym meczu bokserów Polski — Francja.

Mamy dużo kłopotów — powiedział nam — z ustaleniem terminu tego meczu. Wiele naszych czołowych amatorów przeszło do obozu zawodowców, np. Halimi, Assaga, Pigou, Magnetto i inni. Oczywiście mogliśmy do Polski przyjechać z osłabionym składem, lecz nie zamierzamy tego w żadnym wypadku uczynić. Nie mamy zamiaru grać w Polsce roli „kopciuszki”. Za wszelką cenę chcielibyśmy pokazać dobry boks. W dniu 5 lutego 1956 r. zakończy się mistrzostwa Francji i wtedy zorientujemy się w nowych siłach Francji. Tak więc, możemy liczyć, iż w kwietniu stanemy do meczu rewanżowego na ringu w Polsce. Wiemy dobrze i zdajemy sobie z tego sprawę, że spotkamy najsilniejszą drużynę w Europie. Niezależnie od meczu Polska — Francja, jako prezes Bokserskiego Związku Paryża, chciałbym również zaproponować rozegranie w przyszłym roku w Polsce meczu Paryż — Warszawa. Stać nas nad Sekwana aby wystawić przeciw Warszawie zupełnie dobrą ekipę.

Oczywiście propozycja p. Vaisberga została przyjęta z zadowoleniem. (kg)

EXPRESSEM po stadionach świata

Jungwirth ustanowił nowy rekord CSR w biegu na 2000 m uzyskując czas 5.10,8.

Do Melbourne na zawody lekkoatletyczne, które odbędą się w listopadzie br., zaproszono Pirie, Hewsona, Iharosa, Tabori, Zatopka i Moensa. Mówi się również o zaproszeniu Chromika. Koszt ekspedycji Europejczyków wyniósł by 5.000 funtów australijskich.

Zatopka oświadczył, iż tego startu na Olimpiadzie w Melbourne będzie startem pożegnalnym.

Trabert ostatecznie zdecydował się przejechać na zawodowstwo i podpisał kontrakt z „cywkiem Kramera”. Kramer twierdzi, iż po pierwszym roku Trabert zarobi 100.000 dolarów. Nie udało się natomiast Kramerowi namówić na zawodowstwo Australijczyków Hoada i Rosewalla.

Pingpongiści NRF w swoim koleijnym meczu w CSR pokonali reprezentację zreszenia Słowan. Goście wygrali w konkurencji kobiet 3:0, a w konkurencji mężczyzn 5:0.

Czy zdobyłes SPO?

Wasił Ażajew

„Współlokator”

mawiać z wami, żartować, śmiać się. A teraz między nami — miłość. I ja muszę się męczyć. Rozstać się z wami — nie potrafię. A przecież mam rodzinę — Łapina, Walerka...”

Czernin odpowiedział, że nie zamierza naruszyć spokoju rodziny i niczego nie pragnie poza tym, żeby widzieć ją, oddychać tym samym co ona powietrzem.

Miłość nie może stać w miejscu, tak jak kula nie może utrzymać się na zboczach górskim. Pewnego razu Maria Wasiliewna przybiegła do Czernina na budowę.

„W nocy opowiedziałam wszystko Łapinowi — mówiła z trudem łapiąc oddech. — Nie mogę go okłamywać. Nie mogę!”

„Po co to było! — z zalem powiedział Czernin. I zaciekał się: — A jak on?”

— Co za łajdak! — oburzyła się Nina. Zsunęła się już z górnej półki i siedziała naprzeciwko narratora,

nie odrywając od niego błyszczących oczu.

Buchalter kontynuował relację Marii Wasiliewny. — „Łapin powiedział: — „Ty i ja Maniu, związani jesteśmy na całe życie. Mamy Walerka. Jeśli idzie o Czernina... Po wiem mu, żeby opuścił nasz dom. A ty musisz przemyśleć sobie wszystko, orzeźwić głowę trzeźwą myślą”.

„Jakże orzeźwić głowę? A serce, co zrobić z sercem?” — pytała Czernina z gorączką Maria Wasiliewna.

Nie czekając na rozmowę z Łapinem, Czernin sam wyprowadził się od nich i zamieszkał w mieście. Ale z Marią Wasiliewną nie zerwał. Spotykali się potajemnie.

„Staliśmy się drobnymi złodziejaskami” — żaliła się kobieta. — „Kradniemy miłość tak, jak oni kopiejkę!”

„Aha! — zawołała Nina. Doszliśmy wreszcie do srebrnej monety. A ja wciąż czekałam: co ma do tego srebrna moneta.

— Nie, nie doszliśmy jeszcze — zaprzeczył buchalter. — Moneta zawiązi się później... Życie Marii Wasiliewny skomplikowało się. Nieobecność Czernina była dla niej meczarnią. Pragnęła go widzieć. A kiedy była z nim, myślała o rodzinie. Przekonawszy się, że dalej tak być nie może, Czernin, nie zastanawiając się wiele, zaproponował Marii Wasiliewnie, aby uciekla z domu i zamieszkała u niego, w mieście. Przeraziła się i odmówiła. Czernin nalegał i po pewnym czasie, nie widząc innego wyjścia, Maria zgodziła się zerwać z Łapinem, rzucić go. Czernin przybiegł do mnie, opowiedział o wszystkim i poprosił o pomoc w przewiezieniu Marii Wasiliewny razem z chłopczykiem rano, po wyjściu Łapina do pracy.

— Porwanie?! — z gniewnym zdumieniem zapytał major.

— Tak, porwanie, towarzyszu majorze. Zupełnie słusznie.

„Oświadczyłem kategorycznie, że udziału w tej imprezie nie wezmę. Namawiałem Czernina, żeby dał Łapinowi spokój. Czernin rozłożył się i powiedział, że da sobie radę beze mnie. Spotkawszy się z Marią Wasiliewną kazał jej przyjechać z chłopczykiem przed pocztą. Tam miał na nich czekać...”

(D. c. n.)

KONTAKTÓW SPORTOWYCH Z ZAGRANICĄ

Jak już informowaliśmy w dniach 4-6 listopada, odbędą się w Sofii wielkie międzynarodowe zawody lekkoatletyczne z udziałem reprezentacji 16 państw. Polska wysłała do Sofii ekipę w składzie 16 zawodników, 16 w których wśród nich znajduje się nie ma wszystkich kandydatów na wyjazd do Melbourne.

Sa to mianowicie: Figwer, Krzesińska, Majka, Janiszewski, Sidlo, Adamczyk, Rut, Gąbowski, Krzyszowski, Makowski, St. Lewandowski, Walczak, Iwański, Bugala, Niklas, Kreft. Wraz z zawodnikami jadą trenerzy Gąssowski i Szelest. Wyjazd ekipy nastąpi w poniedziałek 31 bm.

Na liście brak Chromika, który w tym czasie ma zaplanowany jeszcze jeden start zagranicą, a mianowicie w Paryżu.

Na zawodach w Sofii spotkają się m. in. reprezentanci ZSRR, Rumunii, CSR i Węgier. Ci ostatni zapowiedzieli już start takich świetnych zawodników jak: Iharos, Rozsavölgyi, Tabori, Kovacs, Szabo, Berla, Rozsnyei, Krasznai i Szecsényi.

Trzech przeciwników będzie jeszcze miała w br. nasza narodowa dziesiątka bokserów. Wszystkie te mecze odbędą się na wyjazdach. 20 listopada w Pradze dojdzie do meczu Polska — CSR. 6 grudnia w Helsinkach przeciwnikiem naszych pięściarzy będzie reprezentacja Finlandii, a w drodze powrotnej z Helsinek projektowane jest w Sztokholmie spotkanie Polska — Szwecja.

W grudniu odbyć się miał w Warszawie międzypaństwowy mecz w podnoszeniu ciężarów Polska — Szwecja, jednak ze względu na trudności urlopowe zawodników Szwecja nie będzie mogła przysłać swej drużyny do Polski. Wobec tego postanowiono w miejsce Szwecji.

W grudniu odbyć się miał w Warszawie międzypaństwowy mecz w podnoszeniu ciężarów Polska — Szwecja, jednak ze względu na trudności urlopowe zawodników Szwecja nie będzie mogła przysłać swej drużyny do Polski. Wobec tego postanowiono w miejsce Szwecji.

W grudniu odbyć się miał w Warszawie międzypaństwowy mecz w podnoszeniu ciężarów Polska — Szwecja, jednak ze względu na trudności urlopowe zawodników Szwecja nie będzie mogła przysłać swej drużyny do Polski. Wobec tego postanowiono w miejsce Szwecji.

W grudniu odbyć się miał w Warszawie międzypaństwowy mecz w podnoszeniu ciężarów Polska — Szwecja, jednak ze względu na trudności urlopowe zawodników Szwecja nie będzie mogła przysłać swej drużyny do Polski. Wobec tego postanowiono w miejsce Szwecji.

W grudniu odbyć się miał w Warszawie międzypaństwowy mecz w podnoszeniu ciężarów Polska — Szwecja, jednak ze względu na trudności urlopowe zawodników Szwecja nie będzie mogła przysłać swej drużyny do Polski. Wobec tego postanowiono w miejsce Szwecji.

W grudniu odbyć się miał w Warszawie międzypaństwowy mecz w podnoszeniu ciężarów Polska — Szwecja, jednak ze względu na trudności urlopowe zawodników Szwecja nie będzie mogła przysłać swej drużyny do Polski. Wobec tego postanowiono w miejsce Szwecji.

W grudniu odbyć się miał w Warszawie międzypaństwowy mecz w podnoszeniu ciężarów Polska — Szwecja, jednak ze względu na trudności urlopowe zawodników Szwecja nie będzie mogła przysłać swej drużyny do Polski. Wobec tego postanowiono w miejsce Szwecji.

W grudniu odbyć się miał w Warszawie międzypaństwowy mecz w podnoszeniu ciężarów Polska — Szwecja, jednak ze względu na trudności urlopowe zawodników Szwecja nie będzie mogła przysłać swej drużyny do Polski. Wobec tego postanowiono w miejsce Szwecji.

W grudniu odbyć się miał w Warszawie międzypaństwowy mecz w podnoszeniu ciężarów Polska — Szwecja, jednak ze względu na trudności urlopowe zawodników Szwecja nie będzie mogła przysłać swej drużyny do Polski. Wobec tego postanowiono w miejsce Szwecji.

W grudniu odbyć się miał w Warszawie międzypaństwowy mecz w podnoszeniu ciężarów Polska — Szwecja, jednak ze względu na trudności urlopowe zawodników Szwecja nie będzie mogła przysłać swej drużyny do Polski. Wobec tego postanowiono w miejsce Szwecji.

W grudniu odbyć się miał w Warszawie międzypaństwowy mecz w podnoszeniu ciężarów Polska — Szwecja, jednak ze względu na trudności urlopowe zawodników Szwecja nie będzie mogła przysłać swej drużyny do Polski. Wobec tego postanowiono w miejsce Szwecji.

W grudniu odbyć się miał w Warszawie międzypaństwowy mecz w podnoszeniu ciężarów Polska — Szwecja, jednak ze względu na trudności urlopowe zawodników Szwecja nie będzie mogła przysłać swej drużyny do Polski. Wobec tego postanowiono w miejsce Szwecji.

W grudniu odbyć się miał w Warszawie międzypaństwowy mecz w podnoszeniu ciężarów Polska — Szwecja, jednak ze względu na trudności urlopowe zawodników Szwecja nie będzie mogła przysłać swej drużyny do Polski. Wobec tego postanowiono w miejsce Szwecji.

W grudniu odbyć się miał w Warszawie międzypaństwowy mecz w podnoszeniu ciężarów Polska — Szwecja, jednak ze względu na trudności urlopowe zawodników Szwecja nie będzie mogła przysłać swej drużyny do Polski. Wobec tego postanowiono w miejsce Szwecji.

W grudniu odbyć się miał w Warszawie międzypaństwowy mecz w podnoszeniu ciężarów Polska — Szwecja, jednak ze względu na trudności urlopowe zawodników Szwecja nie będzie mogła przysłać swej drużyny do Polski. Wobec tego postanowiono w miejsce Szwecji.

W grudniu odbyć się miał w Warszawie międzypaństwowy mecz w podnoszeniu ciężarów Polska — Szwecja, jednak ze względu na trudności urlopowe zawodników Szwecja nie będzie mogła przysłać swej drużyny do Polski. Wobec tego postanowiono w miejsce Szwecji.

W grudniu odbyć się miał w Warszawie międzypaństwowy mecz w podnoszeniu ciężarów Polska — Szwecja, jednak ze względu na trudności urlopowe zawodników Szwecja nie będzie mogła przysłać swej drużyny do Polski. Wobec tego postanowiono w miejsce Szwecji.

W grudniu odbyć się miał w Warszawie międzypaństwowy mecz w podnoszeniu ciężarów Polska — Szwecja, jednak ze względu na trudności urlopowe zawodników Szwecja nie będzie mogła przysłać swej drużyny do Polski. Wobec tego postanowiono w miejsce Szwecji.

W grudniu odbyć się miał w Warszawie międzypaństwowy mecz w podnoszeniu ciężarów Polska — Szwecja, jednak ze względu na trudności urlopowe zawodników Szwecja nie będzie mogła przysłać swej drużyny do Polski. Wobec tego postanowiono w miejsce Szwecji.

W grudniu odbyć się miał w Warszawie międzypaństwowy mecz w podnoszeniu ciężarów Polska — Szwecja, jednak ze względu na trudności urlopowe zawodników Szwecja nie będzie mogła przysłać swej drużyny do Polski. Wobec tego postanowiono w miejsce Szwecji.

Dwa mecze międzypaństwowe z NRD czekała nasza reprezentacja zapasniczą w początkach grudnia. Pierwszy z nich odbędzie się 4. 12. w Stalinołódzie, a rewanż trzy dni później w Poznaniu.

Dzisiejsze imprezy sportowe

KOSZYKÓWKA. Mistrzostwa kl. A. od godz. 9. ul. Zakątna 82: Sparta — Start, drużyn żeńskich, godz. 10, ul. Północna 36.

PIŁKA NOŻNA: Mistrzostwa kl. A. godz. 11 Wi-Fa-Ma — Włóknarz 1b w Parku Ludowym, Budowlani — Gwardia, ul. Leśna, KS im. Stalina — Unia, ul. Kilińskiego 188, Filmowiec — KS im. 9 Maja w Parku Ludowym, KS im. Gwardii Ludowej — Start, ul. Wołowa, Godz. 14 Widzew — Sparta, ul. Ogrodowa 28.

BOKS. Włóknarz 1b — KS im. Marchlewskiego kl. A. godz. 9 i Włóknarz — Concordia (Piotrków), godz. 11 w hali na Widzewie.

ZAPASY. Start — Sparta kl. A. godz. 18, ul. Północna 36.

LEKKOATLETYKA. Sparta — Start, Unia, godz. 10. w Parku Ludowym.

PIŁKA REZNA. Włóknarz — Sparta (Stalinołódz) I liga, godz. 12, Al. Unii 2.

ŻUŻEL. Trójmecz zreszeniołowy Sparta (Wrocław) — CWKS Warszawa — Sparta (Łódź), godz. 11. Plac 9 Maja.

WYŚCIGI MOTOCYKLOWE. II eliminacje do mistrzostw Łodzi w obwodzie zamkniętym na Placu Zwycięstwa, godz. 11.

W PABIANICACH mecz o wejście do II ligi Włóknarz (Pabianice) — Warta (Poznań), godz. 11.15

Z notatnika piłkarza

Komisja Sportowa SPN GKKF na swym ostatnim posiedzeniu podjęła decyzję w sprawie zaległych spotkań I i II ligi piłkarskiej.

Mecz Start Sosnowiec — CWKS Warszawa rozegrany zostanie 20 listopada, a Ruch Chorzów — Wisła Kraków 27 listopada, natomiast mecz II ligi odbędą się we wcześniejszych terminach, Górnik Łańcut — CWKS Bydgoszcz 9 listopada i Naprzód Lipiny — Górnik Wałbrzych 10 listopada.

W przyszły czwartek, 3 listopada odbędzie się w sekcji piłki nożnej GKKF losowanie rozgrywek Pucharu Polski na szczeblu centralnym.

W przyszły czwartek, 3 listopada odbędzie się w sekcji piłki nożnej GKKF losowanie rozgrywek Pucharu Polski na szczeblu centralnym.

W przyszły czwartek, 3 listopada odbędzie się w sekcji piłki nożnej GKKF losowanie rozgrywek Pucharu Polski na szczeblu centralnym.

W przyszły czwartek, 3 listopada odbędzie się w sekcji piłki nożnej GKKF losowanie rozgrywek Pucharu Polski na szczeblu centralnym.

W przyszły czwartek, 3 listopada odbędzie się w sekcji piłki nożnej GKKF losowanie rozgrywek Pucharu Polski na szczeblu centralnym.

W przyszły czwartek, 3 listopada odbędzie się w sekcji piłki nożnej GKKF losowanie rozgrywek Pucharu Polski na szczeblu centralnym.

W przyszły czwartek, 3 listopada odbędzie się w sekcji piłki nożnej GKKF losowanie rozgrywek Pucharu Polski na szczeblu centralnym.

W przyszły czwartek, 3 listopada odbędzie się w sekcji piłki nożnej GKKF losowanie rozgrywek Pucharu Polski na szczeblu centralnym.

W przyszły czwartek, 3 listopada odbędzie się w sekcji piłki nożnej GKKF losowanie rozgrywek Pucharu Polski na szczeblu centralnym.

W przyszły czwartek, 3 listopada odbędzie się w sekcji piłki nożnej GKKF losowanie rozgrywek Pucharu Polski na szczeblu centralnym.

W przyszły czwartek, 3 listopada odbędzie się w sekcji piłki nożnej GKKF losowanie rozgrywek Pucharu Polski na szczeblu centralnym.

W przyszły czwartek, 3 listopada odbędzie się w sekcji piłki nożnej GKKF losowanie rozgrywek Pucharu Polski na szczeblu centralnym.

W przyszły czwartek, 3 listopada odbędzie się w sekcji piłki nożnej GKKF losowanie rozgrywek Pucharu Polski na szczeblu centralnym.

W przyszły czwartek, 3 listopada odbędzie się w sekcji piłki nożnej GKKF losowanie rozgrywek Pucharu Polski na szczeblu centralnym.

W przyszły czwartek, 3 listopada odbędzie się w sekcji piłki nożnej GKKF losowanie rozgrywek Pucharu Polski na szczeblu centralnym.

radio

NIEDZIELA, 30 PAŹDZ.

8.15 (L) „Muzyczny punkt usłuchowy”. 8.30 Muzyka klasyczna, 9.00 Nowela H. Sienkiewicza, 9.20 „Zespoły świetlicowe przed mikrofonem”. 9.40 Dla dzieci w wieku przedszk. słuch. pt. „Jak leśne licho ratowało misia”. 10.00 Z cyklu: „Nowe nagrania”. 10.30 „Poezja i muzyka”. 11.00 Audycja historyczna. 11.15 „Słuchamy muzyki ludowej”. 11.30 Z cyklu: „Śpiewacy polscy”. 12.04 Poranek symfoniczny. 13.00 „Jak Polska długa i szeroka”. 13.30 „Czego chętnie słuchamy”. 14.10 „Przeprawa na drugą stronę”. 14.30 Chuchowski. 15.00 Koncert Chopinowski. 15.30 „Z życia Zw. Radzieckiego”. 16.00 Koncert rozr. 17.05 Felieton aktualny. 17.15 Muzyka ludowa. 17.45 „Na fali humoru i satyry”. 18.15 Muzyka taneczna oraz wyniki najciekawszych imprez sportowych. 19.15 „Wesoły kramik”. 19.30 (L) „Z notatnika pisarza”. 19.45 (L) Audycja poetycka”. 20.00 Melodie taneczne. 20.30 „Maharadża i żółw” — opowiadanie. 21.00 (L) Koncert rozrywkowy LRPR. 21.52 (L) Muz. taneczna. 22.00 Ogólnopolskie wiad. sportowe. 22.30 (L) Wiad. sportowe. 22.40 Tydzień muzyki niemieckiej z cyklu: „Muzyka różnych narodów”.

PONIEDZIAŁEK, 31 PAŹDZ.

12.15 Walce koncertowe. 12.40 Audycja szkolna dla klasy IV. 13.00 Suita taneczna w dawnym stylu. 13.10 Południowy koncert kameralny. 14.10 „Lekcja życia” — opowiadanie. 14.30 Słynne orkiestry rozrywkowe. 15.05 Utwory skrzypcowe. 15.25 Muz. symf. 16.00 Muz. rozr. 16.25 Koncert solistów. 17.00 Z życia Zw. Radzieckiego. 17.30 (L) Łódzki dziennik radiowy. 17.45 (L) Małe zespoły instrumentalne. 18.00 (L) „Leśna jagódka” audycja dla dzieci. 18.20 Koncert orkiestry PR. 19.00 Muzyka i aktualności. 19.25 Aud. literacka. 19.45 Z cyklu „Kompozytor tygodnia”. 20.30 Reportaż „Co nowego na Zachodzie”. 20.40 Polskie madrygale, metody i pieśni XV i XVI wieku. 21.00 „Zeglarz” liryki Adama Mickiewicza. 21.50 Kronika sportowa. 22.00 Piosenki radzieckie. 22.20 Aud. literacka. 22.40 Liapunow: zespoły instrumentalne. 23.17 Muzyka taneczna.

WYDAWCA: INSTYTUT PRASY „CZYTELNIK”. REDAGUJE KOLEGIUM. Redakcja i Administracja Łódź, ul. Piotrkowska 96, Centrala tel. 293-00. Red. nac. — 125-64, 293-00 wewn. 31. Z-cy red. nac. — 112-60 i 293-00 wewn. 50 i 35. Sekr. odpow. — 204-75, 293-00 wewn. 33 i 34. Dział ekonomiczny — 143-80, 293-00 wewn. 54, 55 i 46. Dział miejski — 137-47, 293-00 wewn. 52, 53, 49, 51 i 48. Dział kulturalny — 293-00 wewn. 40, 41 i 39. Redaktor „Panoramy” — 293-00 wewn. 41. Dział sportowy — 208-95, 293-00 wewn. 38. Dział listów i interwencji — 103-04, 293-00 wewn. 36. Dział wojewódzki — 293-00 wewn. 44, 45 i 43. Dział korespondentów — 114-32, 293-00 wewn. 37. Redakcja nocna — 279-76. Kier. administr. — 293-00 wewn. 47. Biuro ogłoszeń. Piotrkowska 96, tel. 111-50, 114-75, 293-00 wewn. 30 czynne 8-15.30, w sobotę 8-13.30.